

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.IV.10.095/2025/9.

A tanács tagjai:

Dr. Stark Marianna a tanács elnöke
Szolnokiné dr. Csernay Krisztina előadó bíró
Böszörményiné dr. Kovács Katalin bíró
Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna bíró
Dr. Pataki Árpád bíró

A felperes:

felperes (cím)

Az alperes:

Fővárosi Ítéltábla (1027 Budapest, Fekete Sas utca 3.)

Az alperes képviselője:

Országos Bírósági Hivatal Jogi Képviselési Osztálya (1055 Budapest, Szalai u. 16.)

A per tárgya:

Bírói szolgálati jogviszonnyal kapcsolatos jogvita

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

A felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Győri Ítéltábla Mf.V.30.021/2025/7.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 20.M.70.536/2023/50.

Rendelkező rész

A Kúria a felperes előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti kérelmét elutasítja.

A Kúria a Győri Ítéltábla Mf.V.30.021/2025/7. számú ítéletét a felülvizsgálattal támadott részében hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy az esedékesség napjáig fizessen meg az államnak – az állami adó- és vámhatóság illetékbevételi számlájára 280.000 (kettőszáznyolcvanezer) forint meg nem fizetett felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az illetékfizetési kötelezettség e határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás

[1] Az Országos Bírósági Hivatal (a továbbiakban: OBH) elnöke a felperest az OBH-ba történő hivatali beosztásának megszüntetését követően 2018. december 12-én kelt 2014.OBH.V.C.1.16/19. számú határozatával 2019. január 15-től a Fővárosi Ítéltáblára osztotta be tanácselnöknek, feladatait az alperes elnökének döntése alapján a 2.Pf. tanácsban látta el. A felperes ebben a tanácsban nem vezette és szervezte a tanács munkáját, a tanácsban kizárólag előadó bírói feladatot végzett és a Polgári Kollégium tanácselnöki értekezleteire is csak a Polgári Kollégium vezetője 2023. március 30-ai megkeresését követően kapott meghívást.

[2] Az alperes Polgári Kollégiumában 2023 májusától 22 bíró és 19 tanácselnök dolgozott. A polgári ügyszakban 13 tanács működött, ezért vannak olyan tanácsok, amelyekbe több tanácselnök volt és van beosztva, de a tanácselnökök nem mindegyike vezetett tanácsot.

[3] Az alperes elnöke a nyugdíjazások és az alpereshez történő kirendelések megszűnése miatt 2023. júniusától, majd júliusától változtatni kívánt az ügyelosztás rendjén. Az ügyelosztási rend jelen perben releváns, 2023. júliusától tervezett módosítása szerint – egyéb változtatások mellett – a felperest a 6.Pf. tanácsba osztották be. Az alperes Polgári Kollégiuma a tervezett módosításokat nem támogatta. Az alperes elnöke a kollégium és a bírói tanács támogatásának hiányában 2023. július 16. napjával a tervezet szerint módosította az ítéltábla ügyelosztási rendjét.

[4] 2023 őszén az OBH elnöke az OBH képviselőjében az Igazságügyi Minisztériumban tevékenykedő polgári és közigazgatási bírászkodás tapasztalatait vizsgáló munkacsoportba tagként kívánta delegálni a felperest.

[5] Az alperes elnöke 2023. október 2-án arról tájékoztatta az OBH elnökét, hogy a felperes megbízásával nem ért egyet. Indokolása szerint a felperes 2023. július 16-tól más tanácsba került beosztásra, változott referádájának összetétele és abban a szükséges tapasztalatot még meg kell szereznie, továbbá európai jogi szaktanácsadóként 2023. évben 4

nap tárgyalási kedvezményt vett igénybe, valamint a 2023/2024. tanévben az ELTE ÁJK-n mellékállásban oktató is. Az ítélezésen kívül tehát több olyan tevékenységet is végez, amelyek miatt – további feladatok ellátása esetén – az ítélezből tartósan kiesne.

[6] Az OBH elnöke a 83/2023. (X.2.) határozatában felhívta az alperes elnökét, hogy a ténylegesen tanácsot nem vezető tanácselnökök részére 2023. október 31-ig határozzon meg igazgatási feladatot, továbbá alakítsa ki a feladatok végrehajtásának dokumentált ellenőrzési rendszerét.

[7] 2023. október 30-án az alperes elnöke – a fentieknek eleget téve – 2023.EL.IV.B.24. számú határozatával igazgatási vizsgálatot rendelt el célvizsgálat formájában a Polgári, Büntető, Munkaügyi és Közigazgatási Kollégiumnál a határozatok anonimizálása időszerűségének és az adatvédelmi szabályok megfelelőségének vizsgálata céljából. A célvizsgálat 2024. február 28-ig történő elvégzésére a felperest jelölte ki.

[8] A felperes 2023. október 31-én válaszlevelében a szükséges – titkári, ügyintézői informatikai segítő – feltételek biztosítása mellett vállalta a vizsgálat elvégzését azzal, hogy a vizsgálat teljes idejére ítélezési tevékenysége alóli mentesítését kérte. További feltételeit 3 pontban, azokon belül mindösszesen 51 alpontban határozta meg.

[9] Az alperes 2023.EL.IV.B.24/9. számú, 2023. november 8-án kelt és a felperes részére elektronikusan 2023. november 11-én megküldött levelében részletesen tájékoztatta a célvizsgálattal kapcsolatban, a jelentés leadási határidejét 2024. február 28-ig meghosszabbította és havi 1 nap tárgyalási kedvezményt biztosított számára. A felperes a célvizsgálatot határidőben nem végezte el.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

[10] A felperes módosított keresetében kérte, hogy a bíróság

- kötelezze az alperest arra, hogy 15 napon belül tanácselnöki munkakörbe beosztott bíróként foglalkoztassa tovább (1. petitum).

- Állapítsa meg, hogy a 2023. július 16. napjától hatályos ügyelosztási rend alapján a 6.Pf. tanácsba történő beosztása jogellenes, tiltsa el az alperest a további jogsértéstől, továbbá kötelezze a jogsértő állapot megszüntetésére (2. petitum).

- Állapítsa meg, hogy az alperes megsértette az egyenlő bánásmód követelményét azzal, hogy az OBH elnöke által kinevezett tanácselnökök homogén csoportjának tagjaként hátrányosan megkülönbözteti a többi – pályázat útján a Fővárosi Ítéltábla elnöke által kinevezett – tanácselnöktől, nem osztotta be tényleges tanácselnöki munkakörbe, tanácselnöki jogai gyakorlását nem biztosította, a tanácselnöki értekezletekre korábban nem hívta meg, 2023.EL.IV.B.24. számú határozatával célvizsgálat elvégzésére utasította, valamint, hogy nem biztosította ezen vizsgálat elvégzéséhez szükséges feltételeket.

- A tényleges tanácselnöki munkakörbe történő beosztásának mellőzésével összefüggésben kötelezze az alperest egyrészt a jogsértő állapot megszüntetésére, másrészt a célvizsgálatra kijelölt határozat visszavonására és tiltsa el az alperest a jövőbeli jogsértéstől. Másodlagosan kérte, hogy ugyanezen magatartások vonatkozásában állapítsa meg a bíróság az alperes joggal való visszaélést megvalósító jogsértő magatartását a marasztalására vonatkozó kérelem változatlan tartalma (megszüntetés és eltiltás) mellett (3. petitum).

- Megtorlásra hivatkozva támadta a munkáltató egyes intézkedéseit, köztük a célvizsgálat elrendelését (4. petitum).

- A szaktanácsadói kedvezmények kiadását kérte (5. petitum).

[11] Az 1. és 2. petitummal kapcsolatban arra hivatkozott, hogy az alperes elnöke megsértette az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdését, az Európai Unióról szóló szerződés (a továbbiakban: EUSZ) 19. cikk (1) bekezdését, az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 47. cikk (2) bekezdését, a Bjt. 26. § (2) bekezdését, 58. § (3) bekezdését, a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 11. § (1) bekezdését, 118. § (3) bekezdését és 126. §-át, továbbá a bíróságok igazgatásáról szóló 6/2015. (XI. 30.) OBH utasítás (a továbbiakban: Igazgatási szabályzat) 115. § (1) bekezdésének f) pontját.

[12] Előadta, hogy bár az ügyelosztási rend folyamatosan tanácselnökként tünteti fel, soha nem végezhetett tanácselnöki feladatot, amely helyzet jogellenes és számára hátrányt jelent. Álláspontja szerint a rendeltetésszerű joggyakorlás tilalmába is ütközik, ha pályázat nélkül kinevezett tanácselnökként nem gyakorolhatja a Bszi. 126. §-a és az Igazgatási szabályzat szerint megillető jogait.

[13] Állította, hogy az alperes az ügyelosztás módszerét nem előre meghatározott elvek mentén, nem kiszámíthatóan és nem átláthatóan határozta meg. Az ügyfelek sem ismerhették meg korábbi törvényes bírójuk átosztásának (ügyüktől való elvonásának) indokát, szempontjait, azt nem tudták ellenőrizni sem, ezért sérül a Bszi. 10. §-a alapján sarkalatos törvényben biztosított törvényes bíróhoz való joguk az átlátható ügyelosztáshoz. E kereseti kérelmekkel összefüggésben indítványozta az Európai Unió Bíróságához (a továbbiakban: EUB) előzetes döntéshozatali indítvány benyújtását.

[14] A 3. petituma elsődleges jogalapjaként az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdése, az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése, a Charta 47. cikk (2) bekezdése, a Bjt. 26. § (2) bekezdése és 58. § (3) bekezdése, a Bszi. 118. § (3) bekezdése és 126. §-a, az Igazgatási szabályzat 30. § (1)-(7) bekezdései és 164. § (1)-(2) bekezdései mellett az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebkty.) 8-9. §-aira, 12. §-ára és 21. § e) pontjára hivatkozott. Idézte az alperes szervezeti és működési szabályzatát is, amely az Igazgatási szabályzattal egyezően rögzíti, hogy a tanácselnöki értekezletre meg kell hívni az adott ügyszakban ítélkező tanácselnököket. Sérelmezte, hogy az alperes ezt a rendelkezést szándékosan és folyamatosan figyelmen kívül hagyta és a Polgári Kollégium vezetője csak többszöri írásbeli kérelmére és jogi indokolására mellőzte a megkülönböztetését. E keresete másodlagos jogalapjaként az alperes joggal való visszaélését jelölte meg.

[15] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és felperes perköltségben való marasztalását kérte. A megállapításra irányuló keresetekkel összefüggésben előadta, hogy a felperes által előadottak a jogvédelmi szükséghelyzet fennálltát nem támasztják alá, és eredményességük esetén sem biztosítanak az alperessel szembeni jogai megóvását; megállapítási kereset előterjesztésének tehát nincs helye.

[16] Előadta, hogy a tanácselnök a Bszi. 126. §-ban meghatározott jogkört csak abban az esetben tudja gyakorolni, ha azt a bíróságon a bírák létszáma és a tanácsok száma lehetővé teszi. Mivel a Polgári Kollégiumban 23 bíróra 19 tanácselnök jut, a munkáltató nincs abban a helyzetben, hogy a tanácselnökök mindegyike számára biztosítsa a Bszi. 126. §-ában foglalt jogkör gyakorlását. Rámutatott: a tanácselnök ítélkező bíró, ezért az előadó bírói tevékenységek ellátására történő utasítás nem jogellenes munkáltatói intézkedés.

[17] A 6.Pf. tanácsba történő beosztás jogellenességére alapított kereset körében idézte a Bjt. 145. § (1) bekezdését, amely szerint a munkáltatói jogkör gyakorlójának a mérlegelési jogkörében hozott döntése ellen jogvita csak abban az esetben kezdeményezhető, ha a munkáltató a döntésének a kialakítására irányadó jogszabályokat megsértette. Előadta, hogy jogszabálysértés nem történt, mert az alperes elnöke az ügyelosztási rendet a Bszi. 9. § (1) bekezdésében, 10. § (1) bekezdésében, valamint 11. § (1) bekezdésében rögzített feltételeknek

megfelelően, a bírói tanács és a kollégium véleményének ismeretében, mérlegelési jogkörét gyakorolva határozta meg. Döntése során nem volt kötve sem az ügyelosztással érintett bíró egyetértéséhez, sem a kollégium támogatásához.

[18] A felperes által hivatkozott uniós és más nemzetközi bírói fórum által hozott ítéleteket nem tartotta relevánsnak jelen perben és szükségtelennek ítélte előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését.

[19] A további jogsértéstől való eltiltással és a jogsértő állapot megszüntetésével kapcsolatosan előadta, hogy ezen kereseti kérelmek anyagi jogi felhatalmazás hiányában nem érvényesíthetők és nem is végrehajthatók. Kiemelte, hogy a felperes meg sem jelölte, mely jogszabály alapozza meg e kereseti igényét és nem jelölt meg olyan tényt vagy körülményt sem, amely bizonyítaná személyiségi joga megsértését.

Az első- és másodfokú bíróság ítélete

[20] A Fővárosi Törvényszék 20.M.70.536/2023/50. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest 200.000 Ft perköltség, valamint 10.000 Ft eljárási illeték megfizetésére.

[21] Ítéletének indokolásában a Bszi. 11. § (1) bekezdése, 118. § (3) bekezdése, 126. §-a, a Bjt. 26. § (2) bekezdése, 58. § (3) bekezdése, 145. § (1) bekezdése, 146. § (1)-(2) bekezdése, 222. § (1) bekezdése, a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 7. § (1)-(2) bekezdése, az Ebktv. 8. § r) és t) pontjai, a Pp. 172. § (3) bekezdése és 189. § (1) bekezdés a) és b) pontjait idézte.

[22] Az első kereseti kérelemmel összefüggésben megállapította, hogy a felperes tanácselnöki tisztséggel rendelkezik, ennek megfelelően az alperes biztosítja részére a vezetői pótlékot és a vezetői pótszabadságot is. Rámutatott arra, hogy a felperes elsődlegesen bíró, tanácselnöki mivolta ehhez képest „csupán” egy tisztség. Nincs olyan jogszabályi rendelkezés, amely tiltaná a tanácselnöki tisztséggel rendelkező bírók előadó bírói feladatokkal való ellátását. Hangsúlyozta: a tanácselnöki tisztség határozatlan idejű, ezért előállhat olyan helyzet, hogy az ezen tisztséggel rendelkező bírók nem foglalkoztathatóak kizárólag tanácselnökként. Arra is kitért, e kereseti kérelem teljesítése feloldhatatlan akadályba is ütközik, mert logikailag kizárt arra kötelezni az alperest, hogy a tanácselnöki tisztségben foglalkoztatott felperest „tanácselnöki munkakörbe beosztott bíróként foglalkoztassa tovább”. A felperes abban az esetben kérhetné a „tanácselnöki munkakörbe beosztott bíróként való tovább foglalkoztatását”, amennyiben az alperes nem teljesítette volna az OBH elnökének 2018. december 12. napján kelt 2014.OBH.V.C.1.16/19. számú határozatát.

[23] A felperes egyenlő bánásmód megsértésére és joggal való visszaélésre alapított keresetét az elsőfokú bíróság megalapozatlannak ítélte.

[24] A célvizsgálat elrendelésével összefüggésben a kereset elkésettségét állapította meg, figyelemmel arra, hogy a munkáltatói utasítás 2023. október 30-ai kézhezvételét követően a felperes a Bjt. 146. § (2) bekezdésében meghatározott 15 napos keresetindítási határidőt elmulasztotta.

[25] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az ítéletábra 6.Pf. tanácsába történt beosztását sérelmező felperesi igény tárgyában megállapítási keresetnek nincs helye, mert a

felperes nem valamely jog vagy jogviszony fennállásának vagy fenn nem állásának megállapítását kérte.

[26] A marasztalásra, azaz az alperes jogsértéstől való eltiltására és a jogsértő állapot megszüntetésére – mint személyiségi jog megsértése jogkövetkezményei alkalmazására – irányuló kereseti kérelmeket a tanácselnöki beosztással kapcsolatban kifejtett érvelésre visszautalva utasította el, nyomatékosítva, hogy a kért szankció kizárólag személyiségi jogok megsértésének következménye lehet, de a felperes hátrányos megkülönböztetésének és az egyenlő bánásmód megsértésének hiányában személyiségi jogsértés nem állapítható meg, így annak szankciói sem alkalmazhatóak.

[27] Kiemelte, hogy a Bjt. 145. § (1) bekezdése értelmében a munkáltatói jogkör gyakorlójának mérlegelési jogkörében hozott döntése ellen jogvita csak abban az esetben kezdeményezhető, ha a munkáltató a döntésének kialakítására irányadó jogszabályokat megsértette. A Bszi. 9. és 10. §-ai értelmében az ügyelosztási rendet a bíróság elnöke a kollégiumi vélemény ismeretében határozza meg, a kollégiumi vélemény azonban nem köti az elnököt. A felperes által sérelmezett ügyelosztási rend a Bszi. rendelkezéseinek megfelelt, az Igazgatási szabályzat pedig nem jogszabály, ezért annak esetleges megsértése esetén nem kezdeményezhető jogvita.

[28] A joggal való visszaéléssel összefüggésben rámutatott arra, hogy a felperes az anyagi pervezetést követően megjelölte a Bszi. 118. § (3) bekezdését, 119. § e) pontját, 126. §-át, továbbá a Bjt. 58. § (3) bekezdését és a következő intézkedéseket sérelmezte: az alperes az OBH elnöke által kinevezett tanácselnökök homogén csoportjának tagjaként hátrányosan megkülönbözteti a pályázat útján kinevezett tanácselnököktől; nem osztotta be tényleges tanácselnöki munkakörbe; tanácselnöki jogai gyakorlását nem biztosította; a tanácselnöki értekezletekre nem hívta meg; és a célvizsgálat elvégzésére utasította oly módon, hogy nem biztosította a vizsgálat elvégzéséhez szükséges feltételeket.

[29] Rögzítette: a célvizsgálat elvégzésére az alperes az OBH elnökének határozata alapján kötelezte a felperest. Mindezek alapján megállapította, hogy nem a felperes Bjt. 58. § (3) bekezdésén alapuló tanácselnöki minősége képezte az alperes elnöke döntéseinek alapját, az nem állt összefüggésben az alperes intézkedéseivel. Az alperes a felperes jogértelmezését elfogadva a tanácselnöki értekezletekre a felperest utóbb már meghívta.

[30] Mivel a felperes bizonyítási indítványaitól nem volt várható a tényállás további tisztázása, ezért azokat elutasította.

[31] Elutasította a felperes előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti kérelmét is. Utóbbi azzal indokolta, hogy nincs helye előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének, ha a fél nem a közösségi jog értelmezését, hanem annak megállapítását kéri, hogy az irányadó magyar jog nem felel meg a közösségi jog által védett alapelveknek (Legfelsőbb Bíróság Gf.X.30.120/2005., EBH2005. 1320; BH2006. 18.); és olyan kérdéseket sem lehet az EUB-nak feltenni, melyek a jogvita eldöntéséhez objektíve nem szükségesek (Foglia Novello II.244/80. számú ítélet), illetőleg amelyek a jogvita eldöntését nem befolyásolják. Megállapította, hogy a felperes ténylegesen nem a közösségi jog értelmezését kérte, hanem annak megállapítását, hogy az irányadó magyar jog nem felel meg a közösségi jog által védett alapelveknek. A nemzeti jog értelmezése azonban nem az EUB, hanem a nemzeti bíróságok hatáskörébe tartozik.

[32] Külön kiemelte, hogy nem ellentétes a felperes által hivatkozott EUB által hozott ítéletekkel az ügyelosztási rend azon módosítása, amelynek következtében felperest a 6.Pf. tanácsba osztották be, mert az nem sérti a felperes függetlenségét. A felperes által hivatkozott C-192/18. számú ítélet tárgya a Lengyel Köztársaságot érintő tagállami kötelezettségszegés, amelynek során nem alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalmába ütköző módon

csökkentette a rendes bíróságok bíráinak nyugdíjkorhatárát. A bírák elmozdíthatatlanságát tehát eltérő aspektusból vizsgálták meg. A C-487/19. számú ítélet sem tartalmaz olyan megállapításokat, amely jelen ügyel közvetlenül összefüggene: ugyanazon bíróság két kollégiuma közötti áthelyezéssel kapcsolatban fejtette ki az EUB, hogy az esetlegesen sértheti a bírák elmozdíthatóságának és függetlenségének elvét. Ilyen azonban a perbeli esetben nem történt.

[33] A felperes fellebbezése alapján eljáró Győri Ítéltábla az Mf.V.30.021/2025/7. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a per fő tárgya tekintetében helyben hagyta. Az elsőfokú perköltség vonatkozásában mellőzte a felperest marasztaló rendelkezést, továbbá a jogorvoslati jogra vonatkozó tájékoztatásból azt a kitétele, hogy a felperes elektronikus úton köteles benyújtani a fellebbezését. A felperest terhelő eljárási illeték összegét 10.000 forintról 50.000 forintra felemelte. Kötelezte a felperest, 26.900 forint másodfokú perköltség, továbbá 240.000 forint fellebbezési illeték megfizetésére.

[34] Az ítéltábla megállapította, hogy a Pp. 379. §-ában és a 380. §-ában írt kötelező hatályon kívül helyezési ok nem merült fel. Az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítást lefolytatta, a tényállást a Pp. 279. § (1) bekezdése szerint a bizonyítékok okszerű értékelésével helyesen állapította meg, az irányadó anyagi jogszabályok értelmezése tekintetében a másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság jogi indokolásával.

[35] A felperes fellebbezésében előterjesztett előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló kérelmet – az eljárás szünetelését megelőzően – az Mf.V.30.062/2024/9. szám alatt meghozott végzésével utasította el.

[36] Az ügy érdemét illetően összefoglalta a felperes 5 petitumba foglalt kereseteit. Megállapította, hogy a felperes 1. petitumbeli keresetei és 3. petitumbeli kereseteinek tanácselnöki jogok gyakorlására vonatkozó keresetei szoros összefüggést mutatnak: az 1. petitumban a felperes kérte az alperes kötelezését arra, hogy 15 napon belül tanácselnöki munkakörbe beosztott bíróként foglalkoztassa tovább, a 3. petitumban pedig – egyebek mellett – kérte az alperest a jogsértő állapot megszüntetésére kötelezni annak kapcsán, hogy nem osztotta be tényleges tanácselnöki munkakörbe.

[37] E keresetek célja az volt, hogy a felperes elérje, hogy az alperes tanácsot vezető tanácselnökként foglalkoztassa tovább, vagyis a felperes keresetében ugyanazt az alanyi jogot, de eltérő jogalapon kérte.

[38] A 2. petitum kereseteinek tárgya a felperesnek az ítéltábla 6.Pf. tanácsába történt beosztása.

[39] A 3. 4. és 5. petitumban a felperes az alperes eltiltását is kérte a jövőre nézve a petitumokban sérelmezett egyes magatartásoktól.

[40] A 3. petitum fentiekén túlmenően fennmaradó – nem tanácselnöki foglalkoztatást érintő és nem jövőbeli eltiltásra vonatkozó – keresete és a 4. petitum célvizsgálattal kapcsolatos keresete az alperesnek a célvizsgálattal őt megbízó intézkedését támadta.

[41] A 4. petitum további keresetei az alperes egyéb intézkedéseit támadták, megtorlásra hivatkozással.

[42] Az 5. petitum tárgya a szaktanácsadói kedvezményének kiadása.

[43] Az ítéltábla elsődlegesen az 1. és 3. petitumban kért tanácsot vezető („tényleges”) tanácselnökként történő foglalkoztatására irányuló kereseti kérelmeket vizsgálta.

[44] Megállapította: a felperes a fellebbezésében azt helytállóan sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában nem tért ki az EUSZ és a Charta, továbbá az Igazgatási szabályzat és a Bszi. hivatkozott rendelkezéseire, ezért az elsőfokú bíróság ítéletének indokait a Pp. 369. §-a alapján kiegészíthette. Álláspontja szerint az arról történő

döntésnél, hogy a tanácselnök követelheti-e a bíróság elnökétől azt, hogy tanács vezetésével bízza meg, irreleváns a bírói függetlenséget deklaráló EUSZ 19. cikk 1. bekezdése, a Charta 47. cikk (2) bekezdése és az ügyelosztási rend megalkotására vonatkozó Igazgatási szabályzat 115. §-a és a Bszi. 11. §-a.

[45] A másodfokú bíróság szerint a Bszi. 118. § (1) bekezdésében rögzítettek alapján – amely szerint a tanácselnök amellet, hogy bírói munkát végez, egyben bírósági vezető is – tisztségéből következően jogosult tanácselnökként ellátható vezetői feladatokat végezni, ugyanakkor tévesen hivatkozott arra: követelheti azt is, hogy a bíróság elnöke tanács vezetésével bízza meg. A Bszi. 126. §-a (amely szerint a tanácselnök vezeti a tanácsot, és szervezi annak munkáját) csupán egy, de nem az egyetlen és kizárólagos azon vezetői feladatok közül, amellyel a tanácselnöki tisztséggel rendelkező bíró megbízható. A tanácselnök által végzendő igazgatási és/vagy szakmai vezetői feladatokat a Bszi, az Igazgatási szabályzat 30. §-a és az adott bíróság szervezeti és működési szabályzatának keretei között igazgatási jogkörében eljárva a bíróság elnöke határozza meg. Ilyen feladat lehet többek között a képzésekben történő részvétel, célvizsgálat elvégzése, közreműködés a bírói munka igazgatási ellenőrzésében vagy a teljesítményértékelésben. Az alperes e vezetői feladatok egy részének ellátására kijelölte a felperest. A tanácselnöki, mint vezetői tisztségéből önmagában nem következik, hogy a tanácselnök meghatározhatja, hogy a tanácselnök által ellátható vezetői feladatok közül mely feladatokat kívánja ellátni. A bírósági vezetői feladatok több azonos tisztségű vezető közötti megosztásáról mérlegelési jogkörében a bíróság elnöke jogosult dönteni, e döntési joga alapján tanács vezetésével is megbízhatja a felperest. E jogával az alperes elnöke élt is, ezt bizonyítja a felperes által a másodfokú eljárásban – utólagos bizonyítás keretében – csatolt 2024.El.II.F.7/20-I. számú határozat. Mindezek alapján a Bjt. és a Bszi. felperes által az 1. petitumban felhívott szabályai alapján a felperes nem követelheti alappal, hogy az alperes tanács vezetésével bízza meg.

[46] A másodfokú bíróság a 3. petitum Ebktv. 8. §-ára és az Mt. 7. §-ára alapított keresetének elutasításával összefüggésben is egyetértett az elsőfokú bíróság álláspontjával. A felperes a fellebbezési eljárásban az Mt. 7. §-ának megsértésére alapított keresete alátámasztására érvelését új tényre, a 23. számú álláshelyre kiírt tanácselnöki pályázatra hivatkozással egészítette ki, amely a Bírósági Közlöny 2025/5. számában – a fellebbezés előterjesztését követően – jelent meg, ezért a felperes a Pp. 373. § (2) bekezdése és 375. § (2) bekezdése alapján a fellebbezését ennyiben megváltoztathatta.

[47] E kereset kapcsán a másodfokú bíróság anyagi pervezetés körében tájékoztatta az alperest, hogy az Mt. 7. § (3) bekezdésének b) pontja alapján őt terheli a bizonyítás a vonatkozásban, hogy a felperes által igazolt hátrány (tanácselnöki gyakorlatot nem szerezhett, a szakmai előmenetele, karrierje szempontjából hátrányt jelent a tanácselnöki gyakorlat hiánya) és a tényleges tanácselnöki megbízás hiánya mint körülmény között okozati összefüggés nem áll fenn.

[48] A másodfokú eljárásban lefolytatott részbizonyítást követően a másodfokú bíróság megállapította, hogy sem a felperes által felhozott új tény, sem a részbizonyítással teljessé vált bizonyítás eredménye nem teszi megalapozatlanná az elsőfokú bíróság azon következtetését, miszerint az alperes mérlegelési jogkörében eljárva (amikor arról döntött, hogy a tanácselnöki tisztséggel rendelkező bírakat milyen vezetői feladatokkal bízza meg), az őt megillető jogokat nem gyakorolta visszaélészerűen.

[49] A másodfokú bíróság megállapítása szerint az a tény külön bizonyítást nem igényel, hogy ha a felperes nem vezet tanácsot, akkor nem szerez tanácsvezetésben gyakorlatot, amit a felperes érezhetett hátrányként. Az alperes azonban az Mt. 7. § (3) bekezdése alapján bizonyíthatta, hogy magatartása és e hátrány között nem áll fenn okozati összefüggés. Az alperes kellő és elfogadható indokát adta egyrészt annak, miért nem vezet minden tanácselnök

önállóan tanácsot (részben objektív okból: az ítélőtáblán több a tanácselnöki tisztséggel rendelkező bíró van, mint ahány bírói tanács), másrészt annak, miért nem vezetik a tanácselnökök minden esetben megosztottan a tanácsokat (erre a kialakult gyakorlat szerint a tanács vezetését eredetileg önállóan ellátó tanácselnök kérése/döntése alapján biztosít lehetőséget az alperes), harmadrészt annak, hogy a megürült tanácsvezetői helyeken miért nem a felperest bízta meg a tanács vezetésével (eltérő szakmai tapasztalat).

[50] Az elsőfokú bíróság helytállóan mutatott rá arra is, hogy az alperesnél a Polgári Kollégiumban van olyan, az alperes által kinevezett tanácselnök, aki szintén előadó bírói munkát végez, a Munkaügyi Kollégiumban pedig van a Bjt. 58. § (3) bekezdése szerinti tanácselnök, aki ténylegesen tanácselnöki feladatot lát el.

[51] A másodfokú bíróság álláspontja szerint a 3. petitum fennmaradó részében, valamint a 4. petitumban vitatott, a célvizsgálatra kijelölő határozatot sérelmező kereset esetében a felperes a Bjt. 146. § (2) bekezdésében meghatározott 15 napos határidőt elkéste.

[52] A jogerős ítélet indokolása szerint a felperes a 3-4-5. petitumokban az alperes jövőbeli jogsértéstől eltiltását külön indokolás és jogalap megjelölése nélkül, csupán az alperes keresetben felhívott jogszabályokat sértő munkáltatói intézkedéseire hivatkozással kérte. A felperes fellebbezési érvelésével szemben az elsőfokú bíróság a 38. sorszámú jegyzőkönyvében anyagi pervezetés körében felhívta kérelme hiányosságainak pótlására, további anyagi pervezetési kötelezettség az elsőfokú bíróságot nem terhelte. Az a tény pedig, hogy az alperes 3-4-5. petitumokban sérelmezett intézkedései nem sértették a felperes által felhívott jogszabályokat, önmagában aaptalanná teszik a jövőbeli eltiltásra irányuló kérelmeket.

[53] A kereset 2. petitumával – a 6.Pf. tanácsba történő beosztásával – összefüggésben a felperes az alperes ügyelosztásának módszerét egyrészt általában, másrészt konkrétan, a 2.Pf. tanácsból a 6.Pf. tanácsba történő beosztása kapcsán támadta. A másodfokú bíróság rögzítette, hogy az elsőfokú bíróság e körben a keresetet elutasító rendelkezését arra alapította, hogy az adott kérdésben megállapítási keresetnek nem volt helye, és arra is hivatkozott, hogy a munkáltatói jogkör gyakorlójának a mérlegelési jogkörében hozott döntése ellen jogvita csak abban az esetben kezdeményezhető, ha a munkáltató a döntésének a kialakítására irányadó jogszabályokat megsértette, ugyanakkor az Igazgatási szabályzat nem minősül jogszabálynak.

[54] A felperes 2. petituma körében az anyagi pervezetés hiányát állító fellebbezésére reagálva a másodfokú bíróság kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság a 2024. április 2-án tartott tárgyaláson (38. sorszámú jkv.) e keresettel összefüggésben is végzett anyagi pervezetést. A megállapítási kereset előterjeszthetősége vonatkozásában osztotta az elsőfokú bíróság 38. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvében rögzített álláspontját.

[55] Rámutatott arra, hogy az ügyelosztás rendjének meghatározása olyan igazgatási tevékenység, amely egyben – a bírák egyes tanácsokba történő beosztását és ezzel az általuk tárgyalandó ügyek meghatározását illetően – a Bjt. 222. § (2) bekezdésének b) pontja alapján alkalmazandó Mt. 46. § (1) bekezdés d) pontja és (5) bekezdése szerinti munkáltatói intézkedés is. Ezért a bíró munkaügyi perben az ügyelosztási rendet mint munkáltatói intézkedést a saját beosztására vonatkozóan sérelmezheti, arra azonban nincs lehetősége, hogy a bíróság elnökének ügyelosztási rend megalkotása során kialakított gyakorlatát, az ügyelosztás teljes rendjét egészében támadja. (Kúria Pfv.V.22.590/2017/12 [45] bekezdés).

[56] Az EUB az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdésével, az EUSZ 2. cikkével és a Charta 47. cikkével ellentétesnek nyilvánította az olyan nemzeti rendelkezést, amely minden körülmények között megakadályozza a fellebbviteli bíróságot annak felülvizsgálatában, hogy az ügynek az első fokon eljáró ítélkező testület részére történő újrakiosztására nem az ügyek bíróságokon belüli újrakiosztására vonatkozó nemzeti

szabályok megsértésével került-e sor (C-197/23. számú ítélet), erre azonban a másodfokú bíróság megítélése szerint nem munkaügyi perben, hanem a bíró (vagy bírói tanács) által meghozott döntés felülbírálatára irányuló ügyben kerülhet sor. A bíróság a munkaügyi perben csak azt vizsgálhatja: jogszerűen járt-e el az alperes, amikor a felperest a 2.Pf. tanácsból a 6.Pf. tanácsba osztotta be.

[57] A másodfokú bíróság nem osztotta a felperesnek a bírák elmozdíthatatlanságára és függetlenségére alapított érvelését sem. Kifejtette, hogy a magyar ítélkezési gyakorlat nem követeli meg a bíró egyetértését ugyanazon ügyszakon belüli átosztáshoz (Kúria Mfv.I.10.491/2015/10.) és ezt az álláspontot az EUB hivatkozott döntései sem támasztják alá.

[58] Rámutatott arra, hogy az EUB ítélkezési gyakorlata szerint a bíróságok függetlenségének uniós jogból eredő követelménye egyrészt a jogalkotó és végrehajtó hatalom által, másrészt az érintett bíróságon belüli jogtalan befolyásolásra vonatkozik (pl. C-554/21., C-622/21. és C-727/21. számú ítéletek). Azt is leszögezte, hogy a bírák függetlenségére vonatkozó követelmény, amely az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének a Charta 47. cikkével összefüggésben értelmezett második albekezdéséből következik, megköveteli, hogy a bírának a hozzájárulásuk nélküli áthelyezésére alkalmazandó rendszer – a fegyelmi felelősségre vonatkozó szabályokhoz hasonlóan – tartalmazza többek között azon kockázat elkerüléséhez szükséges garanciákat, hogy e függetlenséget közvetlen vagy közvetett külső beavatkozás révén veszélybe sodorják (C-487/17. számú ítélet 117. pont). A bírónak hozzájárulása nélkül nem csupán egyik bíróságról a másik bíróságra, hanem akár ugyanazon bíróság egyik kollégiumából másik kollégiumba történő áthelyezése is sértheti esetlegesen a bírák elmozdíthatatlanságának és függetlenségének elvét (C-487/17. számú ítélet 114. pont). Az EUB tehát a bírák hozzájárulás nélküli áthelyezésének tilalmával – mivel az áthelyezés jelentős következményekkel járhat a bírák életére és előmenetelére nézve is – elsősorban azt kívánja megakadályozni, hogy az fegyelmi (vagy egyéb) szankció hatásaihoz hasonló hatásokkal járjon.

[59] A másodfokú bíróság álláspontja szerint a józan ésszel szembe menne az olyan tág értelmezés – és ilyenre az EUB ítélkezési gyakorlatában sincs példa – amely szerint önmagában a bíró ugyanazon (saját) ügyszakon belül egyik tanácsból egy másik tanácsba hozzájárulása nélkül történő beosztása is ilyen szankcióhoz hasonló hatásokkal jár, és ebből adódóan sérti az elmozdíthatatlanság és függetlenség elvét.

[60] A felperes a 2. petitumában a bírói függetlenség sérelmeként hivatkozott az ítélet tábla 2.Pf. tanácsában rászignált ügyek elvételére is. E munkáltatói intézkedés azonban nem azonos a felperes 2.Pf. tanácsból 6.Pf. tanácsba történő beosztásával (még akkor sem, ha időben a két intézkedés esetleg egybeesett), mert a bíró egyik tanácsból a másik tanácsba történő beosztása nem minden esetben jár együtt az ügy bírótól történő elvonásával. Az ügyek leszignálását érintő munkáltatói intézkedést a felperes nem támadta, erre vonatkozóan sem megállapítási, sem marasztalási keresetet nem terjesztett elő és még határozott tényállítást (volt-e rászignálva ügy az átosztáskor, ha igen, hány és azokból hányat szignáltak le róla) sem tett.

[61] A fentiekre tekintettel az ítélet tábla mellőzte az elsőfokú ítélet [66] bekezdéséből az alperes jogsértéstől való eltiltására és a jogsértő állapot megszüntetésére – mint személyiségi jog megsértése jogkövetkezményei alkalmazására – irányuló kereseti kérelmekre vonatkozó megállapításokat, valamint az ugyanezt taglaló [67] bekezdést.

[62] Mindezekre tekintettel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a kereseti kérelmet elbíráló részében – az indokolás fenti kiegészítéseivel – a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helyben hagyta.

A felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálati ellenkérelem

[63] A felperes a felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat meghozatalára történő utasítását, másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az eljárás megszüntetését kérte azzal, hogy a felek az eljárás során felmerült költségeiket maguk kötelesek viselni. Harmadlagos felülvizsgálati kérelmében – az első- és másodlagos felülvizsgálati kérelme megalapozatlansága esetére – a jogerős ítélet részbeni „megváltoztatását” és az alperes marasztalását az első- és másodlagos kereseti kérelem vonatkozásában kérte.

[64] A felperes elsődleges érvelése szerint az ügyében eljáró bírói tanácsok megalakítása a Bszi. 10. §-ába ütközik, ezért a jogerős ítéletet a Pp. 380. § a) pontja alapján hatályon kívül kell helyezni.

[65] A Bszi. 10. §-a alapján az ügyelosztási rendnek előzetesen megállapítható módon tartalmaznia kell, hogy az adott ügyben mely tanács jár el, ideértve azt is, hogy a tanács, illetve a tanács tagjának akadályoztatása esetén ki helyettesíti.

[66] Szerinte az első fokon eljáró első tanácsot és annak elnökét nem az ügyek érkezési sorrendjében jelölték ki. Az ügyelosztási rend 2.4. pontja taxatív felsorolja a munkaügyi peres ügyeket, ezek között azonban az ideiglenes intézkedés nem szerepel, az soron kívül intézendő, amelyet az ügyelosztási rend szerint kiosztott tanács bírál el azzal, hogy az ítélezési szünetben ügyeletes tanács helyettesként jár el. Az ideiglenes intézkedést a keresetlevél hiánytalansága esetén annak befogadását követően lehet soron kívül intézni, a keresetlevél esetleges hiánypótlására és annak határidejére a soron kívüliség nem vonatkozik.

[67] A felperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság második bírójára történő szignálás az ügyelosztási rendből nem vezethető le.

[68] A felülvizsgálatban kifejtett állítás szerint a másodfokú tanács összeállítása a Bszi. 10. §-ába ütközik, mert a jogszabály a jelenleg is működő három tagú tanácsok létéből indul ki.

[69] Az Alaptörvény XXVIII. cikke szerinti jogalkotói szándék alapján a tanács tagjainak egyértelműen meghatározottnak kell lennie, vagyis az előadó bírónak és a tanácselnököknek is. Az ügyfeleknek nem törvényes tanácshoz, hanem az Alaptörvény szerint törvényes bíróhoz van joguk. A Győri Ítéltábla 16 fős tanácsa esetén nem állapítható meg előre, hogy mely előadó bírók járnak el. A Bszi. 8. § (1) és (2) bekezdései szerint senki sem vonható el a törvényes bírójától, a törvény által rendelt bíró pedig az eljárási szabályok szerint a hatáskörrel és az illetékességgel rendelkező bíróságon működő, előre meghatározott ügyelosztási rend alapján kijelölt bíró. A másodfokon eljáró Győri Ítéltábla ügyelosztási rendje nem írja le azt a műveletet, nem határozza meg a bemeneti paramétereket, így szükségképpen a kimeneti érték, vagyis az adott ügyben eljáró bíró személye sem határozható meg.

[70] A felperes az elsődleges, az eljárás „megismétlésére vonatkozó felülvizsgálati kérelme megalapozatlansága esetére” az eljárás megszüntetését kérte. A jogerős és felülvizsgálattal támadott ítélet szerint a 3. és 4. keresete elkésett, ennek ellenére az eljáró bíróságok a Pp. 176. § (1) bekezdés i) pontjába és a Pp. 240. § (1) bekezdésébe ütközően keresetét érdemben, ítélettel bírálták el, amely sérti a Pp. 340. § b) pontját. A keresete elkésetttségét nem vitatta.

[71] A felperes sérelmezte a perköltségben való kötelezését is, mert a Pp. 85. § (1) bekezdése alapján az alperesnek jogszabály alapján megtérítendő perköltsége nem merült fel. Az alperest képviselő bíró a másodfokú eljáráson történő megjelenése kapcsán az OBH hivatali gépkocsija benzinköltségének megtérítését kérte. A költség felmerülését és a NAV által közzétett összeget ugyan nem vitatta, annak felszámíthatóságára ugyanakkor álláspontja szerint nem kerülhet sor, mert az OBH a bírók munkába járására engedélyezett költségterítés összegét 20 forint/kilométerben határozza meg, így az OBH-t képviselő bíró utazása során sem számíthatja fel ennek háromszoros összegét.

[72] A felperes a harmadlagos felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen az ítélet tábla másik bírói tanácsába történt beosztását, másodlagosan a korábban rászignált ügyek átosztását támadó keresete elutasítását sérelmezte. Álláspontja szerint e körben a jogerős ítélet sérti a Pp. 2. § (2) bekezdését, a Pp. 341. § (1) bekezdését és a Jat. 23. § (4) bekezdés d) pontját is. Kifogásolta, hogy az eljáró bíróságok az általa megjelölt jogalapon – az Igazgatási szabályzat 30. § (1)–(7) bekezdései, valamint 164. § (1) és (2) bekezdése alapján a kereseti kérelmét nem bírálták el, az a megállapítás pedig, hogy az Igazgatási szabályzat nem jogszabály, téves és a Jat. 23. § (4) bekezdés d) pontjába ütközik.

[73] A jogerős ítéletnek a 2. keresetének elutasítását helybenhagyó része a felperes szerint a fentiekben túl sérti az EUSZ 19. § (1) bekezdését és az EUMSZ 267. cikkét. Kifejtette, hogy a nemzeti jog alapján nincs szükség a bíró hozzájárulására másik tanácsba beosztásához, ugyanakkor az uniós jog alapján ez egy jelentős jogi ténynek minősül. Ha a bíró nem járul hozzá az átosztásához, az ellen kifejezetten tiltakozik, akkor az EUSZ 19. § (1) bekezdését értelmező C-647/21. és C-648/21. számú ügyben kifejtett indoklás alapján vizsgálni kell az átosztás jogszerűségéhez szükséges konjunktív feltételeket, vagyis azt, hogy előre látható, objektív feltételeken alapult-e az átosztás, az arra vonatkozó határozatot indokolták-e, és az átosztandó bírónak a határozattal szemben rendelkezésére áll-e hatékony jogorvoslat. Az EUB C-487/19. számú ítéletének 115. pontja szerint a bíróságok összetétele is védett, az indoklás a bírók életére és előmenetelére gyakorolt hatásra hivatkozott, aminek a fegyelmi szankcióhoz hasonló hatásait nem követelményként, hanem lehetséges hatásként hozta fel. Ezeket a szempontokat ugyanakkor a másodfokú bíróság nem vizsgálta. A felperes álláspontja szerint a bíró átosztása az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése alapján minden esetben jogsértő, ha a fent említett ügyekben kidolgozott három konjunktív feltétel hiányzik. Ezzel ellentétes jogértelmezést csak az EUB adhat előzetes döntéshozatali eljárásban. Mindehhez képest logikailag abszurd a jogerős ítélet indokolásának [174] bekezdésében a józan észre hivatkozás. Amennyiben sérti a bírói függetlenséget, ha egy bíró hozzájárulása nélkül másik bíróságra vagy másik kollégiumba osztják be, akkor ez abban az esetben is megállapítható a felperes szerint, ha a bírót általa soha nem tárgyalt ügytípusokba osztják be azonos kollégiumban úgy, hogy annak feltételeit a bíró és az ügyfelek előre nem láthatták és döntését az igazgatási vezető nem indokolja meg. Ezen jogértelmezés kérdésében kétség esetén a Kúriának előzetes döntéshozatali eljárást kell kezdeményeznie.

[74] A felperes a 2.Pf. tanácsban ráosztott ügyek átszignálását sérelmezve a Pp. 2. § (1) és (2) bekezdés, Pp. 203. § (2) bekezdés a) pont és a Pp. 522. § (1) bekezdés a) pontjának megsértését állította. Álláspontja szerint e körben a jogerős ítélet indokolásának [175] bekezdése elégtelen, hipotetikus, irreleváns és ellentétes az adott ügyben rendelkezésre álló bizonyítékokkal. Véleménye szerint perjogilag az a döntő, hogy az alperes a perben nem vitatta azt a valós tény, hogy a 2. Pf. tanácsba kiosztott ügyeit elvonták tőle, így ezen keresetét elutasító ítélet ellentétes a Bszi. 9. és 10. §-ában írtakkal is. Amennyiben e körben előadott érvei nem voltak világosak és egyértelműek, akkor mint jogi képviselő nélkül, személyesen eljáró felet erről a bíróságnak a Pp. 237. §-a alapján tájékoztatni kellett volna. Ennek hiánya pedig sérti a tisztességes eljárás elvét előíró Pp. 6. § rendelkezését is. Az e

körben tett kereseti tény- és jogállításai több beadványában szerepelnek, így a keresetlevél II.4.7. pontjában, a 40. sorszámú beadvány 8. oldal c) és e) pontjában, a 40. sorszámú beadványa 9. oldalán hivatkozott arra, hogy politikailag érzékeny ügycsoportból önkényesen eltávolították, új tanács, új bírók kapták meg ezen ügyek tárgyalását, illetve arra is, hogy visszaélészerűen távolították el azon ügytípusok tárgyalásától, amelyekben gyakorlata volt. Ezt sérelmezte az 54. sorszámú fellebbezése 8. oldal 4. bekezdés 1. mondatában és a másodfokú eljárás 3. sorszámú irat 2. oldal 2. pontjában is. Mindebből következően az a megállapítás, hogy nem tett erre vonatkozó tényállítást, nem támadta az ügyei leszignálását, kirívóan iratellenes.

[75] Az 1. és a 3. kereseti kérelme, vagyis a tanácselnöki munkakörbe történő beosztására vonatkozó keresetek vonatkozásában a jogerős ítélet a fentiekben túl sérti a Pp. 2. § (2) bekezdését, a Pp. 341. § (1) bekezdését és az EUSZ 19. § (1) bekezdését. A keresete 1. petitumát, vagyis a tanácselnöki munkakörbe történő foglalkoztatása hiányát másodlagosan az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésére alapította, azonban e körben az ítéletek semmilyen indokolást nem tartalmaznak. Azt is kifogásolta, hogy a keresete 1. és a 3. petituma vonatkozásában a jogerős ítélet érvényesített jogként nem tartalmazza az Igazgatási szabályzatba ütköző alperesi magatartás értékelését sem.

[76] Az uniós jogot az 1. és 3. petitumok esetében önálló, eshetőleges jogalapjaként jelölte meg. Ezek értelmezésére az EUMSZ 267. §-a alapján kizárólag az EUB-nak van hatásköre, amely monopóliumot precedenseken keresztül gyakorol. A másodfokú bíróság ugyanakkor az általa megjelölt esetjogot érdemben nem vizsgálta, előzetes döntéshozatali indítványát elutasította, és a hivatkozott precedenseire még formális indokolást sem alkalmazott. Az a körülmény, hogy az Igazgatási szabályzat körében a másodfokú bíróság helybenhagyta az elsőfokú bíróság ítéletét, sérti a Jat. 23. § (4) bekezdés d) pontját, mert az Igazgatási szabályzat az alperesre kötelező jogi norma, közjogi szervezetszabályozó eszköz.

[77] Álláspontja szerint a Kúriának mint végső fokon eljáró bíróságnak kötelező az előzetes döntéshozatal iránti eljárás kezdeményezése, amennyiben az elsődleges, nemzeti jogalapon alapuló keresetet nem tartja alaposnak. Az EUB ugyanis még nem értelmezte a tanácselnöki jogkörök megvonásának, az ítélkezési feladatkört is jelentő tanácselnöki tisztség korlátozásának a kérdését a bírói függetlenség szempontjából.

[78] A felperes további érvelése szerint a jogerős ítélet sérti a Bjt. 58. § (2) bekezdését és a Bszi. 123. §-át, valamint a Bszi. 10. § (2) bekezdését és az Mt. 7. § (1) bekezdésébe is ütközik.

[79] A Bszi. 126. §-a rögzíti, hogy a tanácselnök vezeti a tanácsot és szervezi annak munkáját. E közjogi normát a bíróság értelmezéssel nem ronthatja le, nem szűkítheti és tágíthatja, azt végre kell hajtania. A Bjt. 58. § (3) bekezdése kétséget nem hagyó módon a „kell” parancsot a norma szövegében is tartalmazza a tanácselnöki munkakörbe beosztás vonatkozásban.

[80] Az alperes a perben nem vitatta, hogy az elmúlt 6 évben a felperest nem osztotta be ténylegesen tanácselnökként sem a 2.Pf., sem a 6.Pf. tanácsba. A jogszabály azon rendelkezéséből, hogy a tanácselnököt be kell osztani, nem értelmezhető eshetőlegesen, kógens rendelkezést jelent. Ezért a felperes szerint amennyiben egy tanácselnök nem vezet és nem irányít tanácsot, akkor a beosztása, foglalkoztatása törvénysértő és jogellenes. A jogerős ítélet ezzel ellentétes jogi érvelése jogszabályba ütközik.

[81] A felperes előadta, hogy hat év alatt mindösszesen két alkalommal járt el tanácselnökként, így a tényleges helyzete és jelenlegi foglalkoztatása sem felel meg a beosztásának és az ügyelosztási rendben írtaknak, amely sérti a Bszi. 9. § (1) bekezdés 2. mondatában foglalt rendelkezést. Kiemelten utalt arra, hogy a jogerős ítélet értelmezése sérti

az Alaptörvényben és az EUSZ 19. § (1) bekezdése, valamint a Charta 47. §-ában a bírói függetlenségére vonatkozó alapelveket is.

[82] A felperes álláspontja szerint a jogerős ítélet indokolás [134] és [135] bekezdéseinek a diszkrecionális jogra, valamint a tanácselnök másik tanácselnök munkakörére vonatkozó [137] bekezdésében írt döntésére vonatkozó érvelése a Bszi. 58. § (3) bekezdésébe, 119. §-ába és a 126. §-ába is ütközik. A jogerős ítélet [134] és [135] bekezdései rögzítik, hogy a bíróság elnöke jogosult saját hatáskörben a tanácselnök munkakörét meghatározni, ugyanakkor azt nem tartalmazza, hogy ezen diszkrecionális jog milyen jogszabályon alapul és azt sem, hogy ezen joggyakorlásnak milyen szempontjai és milyen garanciális feltételei vannak. Álláspontja szerint a bíróság elnökének és a tanács elnökének nincs közjogi felhatalmazása a jogerős ítélet [134], a [135] és a [137] bekezdésekben rögzített mérlegelésre és döntésre, ezért e megállapítás jogszabálysértő. Annak a megállapításnak, hogy a tanácselnök által végzendő igazgatási és/vagy szakmai vezetői feladatokat a bíróság elnöke határozza meg, semmilyen közjogi alapja nincs, ezt a jogerős ítélet sem hívja fel. A Bszi. 126. §-ában írt tanácselnöki jog és kötelezettség korlátozását a téves vélemény nem alapozza meg. Hivatkozott arra is, hogy az Igazgatási szabályzat 30. §-a a Bszi. 126. §-ának szabályozását és annak nyelvtani szerkezetét megőrizve kijelentő módon, imperatív parancsként határozza meg a tanácselnök feladatait. Az Igazgatási szabályzat 27. §-a az elnök jogköreinél, egyezően a Bszi. 119. §-ával nem ad hatáskört arra, hogy a tanácselnök kötelezően elvégzendő, közjogi norma kógens parancsában foglalt feladatait szűkítse vagy bővítse. Nincs olyan jogi norma és a jogerős ítélet ebből következően nem is jelöli meg, hogy az elnök milyen hatásköri felhatalmazás alapján határozza meg és jelöli ki a tanácselnök által végzendő feladatokat. A jogerős ítélet szerint nem minősül joggal való visszaélésnek az, ha 6,5 év alatt két alkalommal, összesen két nap foglalkoztatták tanácselnökként. Ez az Mt. 7. § (1) bekezdésében írt joggal való visszaélés tilalmába ütközik, mert formálissá, gyakorlatilag névlegessé és tartalom nélkülivé teszi a tanácselnöki munkaköri beosztását és annak jogi tartalmát. Álláspontja szerint a Bszi. 126. §-ában foglalt közjogi parancs szabályát szervezetszabályozó eszköz nem ronthatja le és azt nem fogalmazhatja át feltételes módba. Az Igazgatási szabályzat nem is tesz ilyet, szó szerint veszi át a Bszi. 126. §-ának kógens szabályát.

[83] A tanács vezetésére „esetenként megbízhatja” fordulatnak nincs jogszabályi alapja, az teljesen szemben áll a Bszi. 126. §-ával. Ebből következően tényleges foglalkoztatása és a jogerős ítéletben írtak ellentétesek az ügyelosztási renddel, a Bszi. 9. § (1) bekezdésében, a 10. § (1) bekezdésében írt, a tanács összetételének átláthatóságát, megismerhetőségét előíró szabályba is ütközik.

[84] Sérelmezte, hogy a jogerős ítélet indokolásának [134] bekezdése tévesen és jogszabályellenesen sorolja fel a tanácselnöki feladatok között a célvizsgálatot, mert azzal bármelyik bíró megbízható, az nem minősül tanácselnöki feladatnak. Az alperes a felsorolt feladatok közül csak a célvizsgálat elvégzésével bízta meg, ami ugyanakkor nem tanácselnöki feladat. A jogerős ítélet e vonatkozásban hiányos, pontatlan és jogszabályellenes. Álláspontja szerint a tanács elnöke nem dönthet egy másik tanácselnök foglalkoztatása, munkaköre tartalma tárgyában. A Bszi. garanciális jellegű szabálya szerint közjogi hatásköre annak a személynek vagy szervnek van és olyan tartalommal, akit, illetve amelyet a közjogi jogszabály létesít. A jogerős ítélet sem a bíróság elnöke, sem a másik tanácselnök vonatkozásában ilyen felhatalmazó hatáskört alapító normát nem tartalmaz.

[85] A jogerős ítélet elnöki mérlegelési jogkört alapító indokolása sérti az uniós jogot, mert a mérlegelés és a döntés szempontjait jogi norma nem határozza meg, ennek hiányában a bírói függetlenség nem garantált. Ezen mérlegelések és döntések indokait nem ismerhette

meg, erről munkáltatója nem hozott határozatot, így külön jogorvoslatra sincs lehetősége, hatékony jogorvoslatot nem vehet igénybe.

[86] Kifogásolta, hogy a jogerős ítélet indokolása a Pp. 346. § (5) bekezdésébe ütközően formális és elégtelen, mert konkrét jogszabály felhívása nélkül az alperesnek a felperes által vitatott és konkrét tényekkel cáfolt tényelődását indokolás nélkül fogadta el. Előadott cáfolatait - nevezetesen azt, hogy nem objektív ok miatt van több tanácselnök, mint tanács, hanem azért, mert az alperes elnöke az elmúlt hat évben szubjektív és egyedi döntések alapján 12 bírói álláshelyet alakított át tanácselnöki hellyé és írt ki ezekre új tanácselnöki pályázatot - egyáltalán nem értékelte, azok mellőzését nem indokolta meg.

[87] Az alperes ellenkérelmében írt és a jogszabályban egyébként nem szereplő ítélkezési gyakorlat és tapasztalat, adó ügyszak ismerete mint tanácselnöki beosztás feltétele vonatkozásában is volt olyan új tanácselnöki álláshely az elmúlt 6 és fél évben, amelynek betöltésére rövidebb bírói és rövidebb ítélőtáblai gyakorlattal bízott meg tanácselnököt. Erre kellő és elfogadható indokot az alperes bizonyosan nem adott, mert az nem értelmezhető annak, hogy ezen tanács referádájába tartozik 5% öröklési tárgyú ügy is, amelyet az ítélőtáblán ő nem tárgyal.

[88] Sérelmezte továbbá a jogerős döntés eljárási illetékre vonatkozó rendelkezését, ami álláspontja szerint a Pp. 102. § (6) bekezdés 1. fordulatát és az Itv. 57. § (1) bekezdés a) pontját is sérti.

[89] E körben hivatkozott arra, hogy 3. és 4. petitumai elkéstek, amely körben az eljárás megszüntetésének lett volna helye, így a Pp. 102. § (6) bekezdésébe ütközően a felszámított illeték jogszabálysértő. Az 1. és 3. kereseti kérelem tárgyában a jogerős ítélet azt állapítja meg, hogy azok szoros összefüggést mutatnak, amely kereseteket személyesen eljáró félként egy keresetként, eshetőleges jogalapon kért elbírálni, ezért az illeték mérséklésének volt helye a Pp. 2. § (2) bekezdése alapján.

[90] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében elsődlegesen a felülvizsgálati kérelem visszautasítását, másodlagosan a jogerős ítélet hatályában fenntartását, az EUB előzetes döntéshozatali eljárásának kezdeményezése iránti kérelem elutasítását és perköltsége megtérítését kérte.

[91] Elsődleges álláspontja szerint a felperes felülvizsgálati kérelme ellentmondásos, logikailag sem követhető, ezért nem felel meg a Pp. 413. § (1) bekezdés b) és d) pontjaiban foglaltaknak, ezért a Pp. 415. § (1) bekezdés f) pontja alapján visszautasításnak van helye.

[92] Az alperes hivatkozása szerint az elsőfokon eljáró tanácsok összetételét a felperes a másodfokú eljárásban nem kifogásolta, de annak szabálytalansága egyébként sem állapítható meg, mivel a keresetlevélben előterjesztett ideiglenes intézkedés iránti kérelem miatt az ügyelosztási rendnek a soron kívül intézendő ügyekre vonatkozó rendelkezését kellett alkalmazni. Az ügy ezt követő átszignálására pedig a kijelölt bíró tartós távolléte miatt a bírósági ügyvitel szabályairól szóló 14/2002. (VIII. 1.) IM rendelet (a továbbiakban: Bűsz.) 32. § (1) bekezdésében felsorolt, a bíróság működését érintő fontos ok miatt került sor. A felperes a másodfokú tanács megalakításával kapcsolatban is megalapozatlanul hivatkozott a Bszi. 10. §-ának megsértésére, mert az eljáró tanács a Győri Ítélőtábla hatályos ügyelosztási rendje alapján járt el.

[93] Álláspontja szerint megalapozatlan a felperes eljárás megszüntetésére irányuló érvelése is. E körben utalt a 4/2003. Polgári Jogegységi Határozat rendelkezésére és arra, hogy a Bjt. 146. § (1) bekezdése elévülési jellegű határidőnek tekinthető, ezért annak elkészttsége jogkövetkezményét a bíróságoknak érdemi döntésben, ítéletben kellett levonnia.

[94] A felperes tanácselnöki beosztása vonatkozásában fenntartotta azon korábbi érvelését, amely szerint az alperes Polgári Kollégiumában más tanácselnök is végez kizárólag

előadó bírói munkát, míg a Munkaügyi Kollégiumban pedig van olyan, a Bjt. 58. § (3) bekezdése szerint kinevezett tanácselnök, aki tényleges tanácselnöki feladatokat lát el. A felperest tanácselnöki munkakörbe osztották be, korábban sem látott el tanácselnöki feladatot és nem vezetett tanácsot. Álláspontja szerint a Bszi. 126. §-ának rendelkezéséből csak az a következtetés vonható le, hogy minden tanácsot tanácselnök vezet, de nem feltétlenül az, hogy minden tanácselnök tanácsot vezet. A felperes előadó bíróként történő foglalkoztatása nem a törvényes bíróhoz való jog kérdése, mert ez nem jogállási, hanem munkaszervezési kérdés. A felperes attól, hogy nem vezet tanácsot, még tanácselnök, a munkakör tartalmát a jogszabályi keretek között a bíróság elnöke határozza meg.

[95] Az alperes álláspontja szerint alaptalan a felperes kifogása a más tanácsba történő beosztása vonatkozásában is. Hangsúlyozta, hogy e körben a felperes felülvizsgálati kérelmében sem joggal való visszaélésre, sem az egyenlő bánásmód szabályainak megsértésére nem hivatkozott. Az, hogy az ügyelosztási rendben feltüntetett egyes tanácsok személy szerint hogy állnak össze, személyi, adott esetben a bíróság költségvetését is érintő kérdés, amelynek meghatározása kizárólagos elnöki hatáskörbe tartozik. E körben a jogerős ítélet helytállóan hivatkozott a Kúria Mfv.I.10.491/2015/10. számú határozatára.

A Kúria döntése és jogi indokai

[96] Helytállóan hivatkozott az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében arra, hogy a felperes másodlagos felülvizsgálati kérelme logikailag ellentmondásos, mert látszólag az általa megindított teljes eljárás megszüntetését kéri, felülvizsgálati kérelme indokolásának 4. oldala utolsó két bekezdéséből tűnik csak ki, hogy a kérelme „a 3. és a 4. keresetére” vonatkozik, a 10. oldal IV. pont alatt írtak alapján azonban a 3. és 4. petitumra csak részben. A felülvizsgálati kérelme 2. oldal 1. bekezdésében foglaltak a felülvizsgálati kérelem petitumához képest valóban értelmezhetetlenek.

[97] Mivel az elsődleges és harmadlagos felülvizsgálati kérelem értelmezhető akkor is, ha a felperes a harmadlagos felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése és az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatása helyett a jogerős ítélet részbeni megváltoztatását kérte, kérelme tartalmazza a Pp. 413. § (1) bekezdésében előírtakat, a felülvizsgálati kérelem visszautasításának a Pp. 415. § (1) bekezdés b) pontja alapján ezért nem volt helye.

[98] A felperes felülvizsgálati kérelme a következők szerint megalapozatlan.

[99] A felülvizsgálat nem a per folytatása, hanem szigorú eljárási szabályok szerint lefolytatható rendkívüli perorvoslat (Pp. 423. § (1)-(2) bekezdés).

[100] A Pp. 413. § (1) bekezdés b) pontja szerint a felülvizsgálati kérelemnek a beadványokra vonatkozó általános szabályok mellett tartalmaznia kell a jogszabálysértés pontos megnevezésével, a jogszabályhely megjelölésével azt az eljárási, illetve anyagi jogi jogszabálysértést, amely kihatott az ügy érdemi eldöntésére, valamint annak indokait, hogy a fél az új határozat hozatalát vagy a határozat hatályon kívül helyezését milyen okból kívánja. A jogszabálysértés megjelölésének követelményrendszerét a Kúria – a korábbi bírói gyakorlatot megerősítve – a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II.15.) PK véleményben jelenítette meg. Az önmagában kötőerővel nem rendelkező kollégiumi vélemény 3. és 4. pontja szerint – amelyet a Kúria a jelen perben is irányadónak tekintett határozataival megerősített (Jpe.I.60.009/2022/10. [61], Pfv.IV.20.998/2020/4., Pfv.V.20.917/2021/8., Gfv.VI.30.367/2021/6., Pfv.I.21.083/2019/12.,

Pfv.Iv.20.035/2023/7.) több egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozó felülvizsgálati kérelemnek valamennyi hivatkozás tekintetében rendelkeznie kell a törvényben meghatározott, egymással szoros logikai és perjogi kapcsolatban álló kötelező tartalmi kellékekkel, ellenkező esetben a tartalmilag fogyatékos felülvizsgálati kérelmet – vonatkozó részében – a Kúria érdemben nem vizsgálhatja. A felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti vagyis, ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti. Ha a fél a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítéletet többféle okból is támadja, vagyis több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásnak rendelkeznie kell a Pp. 413. § (1) bekezdésében meghatározott tartalmi követelményekkel [PK vélemény 6. pont, Kúria Gfv.VII.30.577/2016/6., megjelent: BH2017.196.).

[101] A felülvizsgálati kérelem központi eleme a megsértett jogszabályhely megjelölése és a jogszabálysértés körülírása, mert ezek határozzák meg a Kúria felülbírálati lehetőségének tartalmi és perjogi kereteit. Érdemben ugyanis csak azok a hivatkozások vizsgálhatók, amelyek esetében a törvény által előírt tartalmi követelmények maradéktalanul teljesültek, az egyéb hivatkozásokat a Kúria figyelmen kívül hagyja. Mivel a felülvizsgálat tárgya a jogerős ítélet, és nem az elsőfokú bíróság ítélete (Kúria Pfv.III.21.630/2019/5., Pfv.III.20.088/2020/3.), ezért a felülvizsgálati kérelemben az azt előterjesztő félnek az álláspontja szerint a másodfokú bíróság által a jogerős ítélet meghozatalakor elkövetett jogszabálysértéseket kell megjelölnie [Kúria Pfv.V.20.797/2016/11.(BH2017.232.)]. Mindezek alapján a Kúria érdemben csak azokat a hivatkozásokat vizsgálta és értékelte, amelyek tartalmazzák a megsértett jogszabályhely pontos megjelölését és a jogszabálysértés megfelelő körülírását is.

[102] A felperes a felülvizsgálati kérelmében megalapozatlanul hivatkozott az ügyben eljáró első-és másodfokú bírósági tanács szabálytalan megalakítására.

[103] A Pp. 423. § (1) bekezdése szerint a Kúria a felülvizsgálat során a felülvizsgálati és csatlakozó felülvizsgálati kérelem korlátai között, az ott megjelölt jogszabályok, illetve a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés tekintetében vizsgálja a jogerős ítélet jogszabálysértő, illetve a kúriai határozattól jogkérdésben való eltérő voltát, kivéve, ha az eljárást hivatalból megszünteti, vagy ha a határozatot hozó bíróság nem volt szabályszerűen megalakítva, illetve a határozat meghozatalában olyan bíró vett részt, akivel szemben törvény értelmében kizáró ok áll fenn.

[104] Jóllehet a felperes a másodfokú eljárás során az elsőfokon eljáró bíró kijelölését nem támadta, ugyanakkor a felülvizsgálati eljárásra irányadó kérelemhez kötöttség elve alól a Pp. 423. § (1) bekezdése kivételt állapít meg – többek között - abban az esetben, ha a határozatot hozó bíróság nem volt szabályszerűen megalakítva. A törvényes bíróhoz való jog megsértése ugyanis olyan súlyos, nem orvosolható jogszabálysértés, amelynek nem csupán kérelemre, hanem hivatalból is ki kell váltania a Kúria kasszációs döntését. Ebből következően a fellebbezési érvelés hiánya nem volt akadálya annak, hogy a Kúria az eljáró bíró kijelölésének szabályszerűségét, vagyis a felperes törvényes bíróhoz való jogának megsértését a felülvizsgálati eljárásban vizsgálja. E vizsgálat keretei között ugyanakkor nem terjeszkedhetett túl a felülvizsgálati kérelemben foglalt érvelésen (Kúria Pfv.20.332/2022/10.).

[105] A törvényes bíróhoz való jog vizsgálatánál abban a kérdésben kell állást foglalni, hogy történt-e olyan beavatkozás, jellemzően külső behatás a konkrét ügyben, amely érintette,

befolyásolta az eljáró bíró személyét (az eljáró bíróságot, bírói tanácsot, esetleg annak összetételét) és a külső behatás nem igazolható, önkényes változást eredményezett az ügy elbírálásában {3070/2022. (II. 25.) AB határozat (Indokolás [21])}.

[106] A Bszi. 8. § (1) bekezdése szerint senki sem vonható el törvényes bírójától. A törvény által rendelt bíró az eljárási szabályok szerint a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságon működő, előre megállapított ügyelosztási rend alapján kijelölt bíró (Bszi. 8. § (2) bekezdés).

[107] A Bszi. 10. § (1) bekezdése kimondja, hogy a törvényes bíróhoz való jog érvényesítése érdekében az ügyelosztási rendet úgy kell összeállítani, hogy abból előzetesen megállapítható legyen, hogy az adott ügyben mely tanács jár el, ideértve azt is, hogy a tanács, illetve a tanács tagjának akadályoztatása esetén ki jár el helyette. Az ügyelosztási rend tartalmazza, hogy az adott bíróságon milyen összetételű és számú tanácsok működnek, a bírák, a tanácsok – ideértve a kirendeléssel foglalkoztatott bírákat is – és a törvényben meghatározott ügyben az egyesbíró hatáskörében eljáró bírósági titkárok melyik ügycsoportba tartozó ügyeket intézik, akadályoztatásuk esetén ki jár el helyettük, az ügyek elosztására melyik bírósági vezető jogosult, továbbá, hogy az ügyek elosztása milyen módon történik. Ha a járásbíróság szervezeti egységeként törvénykezési hely működik, az ügyelosztási rend tartalmazza, hogy a járásbírósági székhely és a törvénykezési hely között az ügyek elosztása milyen módon történik. Az ügyelosztási rend a tárgyalási tevékenységet folytató bírósági vezetők által tárgyalat ügyek körét és az ezekre vonatkozó elosztási módot is magában foglalja.

[108] A Bszi. 11. § (2) bekezdése szerint az ügyelosztási rendtől az eljárási törvényekben szabályozott esetekben, továbbá igazgatási úton a bíróság működését érintő fontos okból lehet eltérni.

[109] A Büsz. 32. § (1) bekezdése szerint a bíróság elnöke, illetve az ügyelosztásra jogosult más bírósági vezető az ügy intézésével másik tanácsot (bíró) jelöl ki a kizárás, a bíró szolgálati viszonyának megszűnése, a tartós távolléte, az ügy jellegére is figyelemmel távolléte, az egyenletes munkateher biztosítása vagy az ügyhátralék feldolgozása esetén.

[110] Az Alkotmánybíróság a 36/2013. (XII.5.) AB határozatban értelmezte a „törvényes bíró” fogalmát. A határozat indokolása szerint: „az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése és az Egyezmény 6. Cikk 1. pontja értelmében mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyét a törvény által felállított bíróság bírálja el. A törvény által felállított bíróságra vonatkozó követelmény magában foglalja a törvényes bíróhoz való jogot, vagyis azt, hogy egy konkrét ügyben az eljárási törvényekben megállapított általános hatásköri és illetékességi szabályok szerint irányadó bírói fórum (bíró) járjon el. Ezt az alkotmányos elvet a Bszi. az Alapelvek között úgy fogalmazza meg, hogy senki sem vonható el törvényes bírójától [8. § (1) bekezdése]. A törvény által rendelt bíró pedig az eljárási szabályok szerint a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságon működő, előre megállapított ügyelosztási rend alapján kijelölt bíró [8. § (2) bekezdés]. A törvényes bíró tehát: a törvényben előre meghatározott hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságon működő, előre megállapított ügyelosztási rend szerint kijelölt bíró. Az ügyelosztási rendet az objektivitás és a személytelenség biztosítása, az önkényesség kizárása érdekében előző évben állapítja meg a bíróság elnöke, amely a tárgyévben kizárólag szolgálati érdekből vagy a bíróság működését érintő fontos okból módosítható [9. § (1) bekezdés]. Ebből következik, hogy a bíró és az ügy egymáshoz rendelése alkotmányosan csak előre meghatározott, általános szabályok alkalmazásával objektív alapokon történhet” (Indokolás [32]).

[111] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése rögzíti a törvényes bíróhoz való jogot, míg a Bszi. 8. § (1) bekezdés határozza meg a törvény által rendelt bíró fogalmát. A törvényes bíróhoz való jog a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részjogosítványa; lényege abban

áll, hogy egy konkrét ügyben az eljárási törvényekben megállapított általános hatásköri és illetékességi szabályok szerint irányadó bíróság járjon el {3076/2020. (III. 18.) AB határozat [20] bekezdés}. Ezen felül nevesíti a Bszi. a 8. § (2) bekezdésében a törvény által rendelt bíró fogalmát a következőképpen: a hatáskörrel és illetékességgel bíró bíróságon működő, előre megállapított ügyelosztási rend alapján kijelölt bíró. Mivel főszabályként előrelátható kell legyen az a szempontrendszer és konkrét útvonal, amelyen keresztül a bíróságra érkező ügy eljut a döntésre hivatott bíróhoz, az ügyelosztási rendtől való eltérés - alapjogi sérelemként - adott esetben vezethet a törvényes bíróhoz való jog sérelméhez, amelyet az Alkotmánybíróság számos határozatában így vizsgált {3357/2017. (XII. 22.) AB határozat, 3076/2020. (III. 18.) AB határozat}.

[112] Jelen ügyben az eljárás tanácsok megalakítására vonatkozó szabályok – ahogy azokat helyesen, az előzőekben írtak szerint értelmezni kellett – megállapíthatóan nem sérültek.

[113] A felperes az elsőfokon eljárás tanács kijelölésével összefüggésben megalapozatlanul hivatkozott arra, hogy a kereset benyújtásakor nem volt alkalmazható az ügyelosztási rend soron kívül intézendő ügyekre vonatkozó rendelkezése, mert annak tárgya nem tartozott ebbe az ügycsoportba.

[114] Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében helytállóan utalt arra, hogy a felperes a 2023. július 20-án – vagyis az ítélezési szünet tartama alatt – érkezett keresetében ideiglenes intézkedés iránti kérelmet terjesztett elő, amelyben a bíróságnak a Pp. 104. § (1) bekezdése szerint soron kívül kell eljárni, intézkedéseit haladéktalanul, de legkésőbb 8 napon belül meg kell tenni. Ebből következően nem az ügy tárgya, hanem az eljárásjogi rendelkezések kötelező alkalmazása miatt jogszabálysértés nélkül alkalmazták a soron kívül intézendő ügyekre vonatkozó rendelkezést.

[115] A per adatai alapján megállapítható, hogy az elsőfokon eljárás bíróság összetétele utóbb – a korábban eljárás bíró tartós távolléte miatt – változott.

[116] Az Alkotmánybíróság több határozatában – így a 3070/2022.(II.25.) AB határozatban, a 3320/2021.(VII.23.) AB határozatban és a 3003/2019.(I.7.) AB határozatban is – vizsgálta az ügyelosztási rendtől történő eltérés alaptörvény-ellenességét. E határozatok konklúziója az Alkotmánybíróság szerint: amennyiben az ügyet elvonják attól a bírótól (bírói tanácstól), akinek a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságon érvényes ügyelosztási rend alapján el kellene járnia, akkor ez adott esetben a törvényes bíróhoz való jog sérelmének a megállapítására vezethet, ugyanakkor az ügyelosztási rendtől való eltérés megfelelő indok esetében elfogadható.

[117] A felperes a felülvizsgálati kérelmében ugyan kifogásolta az átszignálást követően kijelölt bíró személyét, ugyanakkor arra nem hivatkozott, hogy e kijelölés során mennyiben sérült az elsőfokú bíróság ügyelosztási rendje, esetében mely tanács kijelölése lett volna szabályszerű.

[118] Az ügyelosztási rendtől a Bszi. 11. § (2) bekezdése és a Büsz. 32. § (1) bekezdése alapján a szignálásra jogosult igazgatási vezető eltérhet, ezért nem sérül a fél törvényes bíróhoz való joga, és nem áll fenn az elsőfokú bíróság nem szabályszerű megalakítása miatti kötelező hatályon kívül helyezési ok, ha az ügyelosztásra jogosult bírósági vezető a bíró tartós távollétére figyelemmel más bírót jelöl ki az ügy elintézésére.

[119] A felperes a felülvizsgálati kérelmében a másodfokon eljárás tanács szabályszerű megalakítását is megalapozatlanul panaszolta.

[120] A perben a fellebbezés előterjesztésekor irányadó, a Győri Ítéltábla 2024 decemberében hatályos, nyilvánosan elérhető ügyelosztási rendje szerint az előadó bírók beosztásuktól függően vesznek részt a munkaügyi tanács működésében. A 3. számú melléklet tartalmazza a munkaügyi ítélezésre kijelölt bírák nevét, akik a szignálásra jogosult vezető

döntése alapján változó összetételben vesznek részt a peres és nem peres ügyek elintézésében. Az a körülmény, hogy a munkaügyi perekre az ügyelosztási rendben nem egy állandó tanács, hanem – a tanácselnök, az előadó bíró személyét érintő – változó összetételű tanács ítélkezik, önmagában nem sérti a Bszi. 10. §-át. A törvényes bíróhoz való jog érvényesülése szempontjából nem annak van jelentősége, hogy egy adott ügyben személy szerint mely bíró jár el a tanács tagjaként, hanem annak, hogy a tanács összetétele rögzített, előre ismerhető legyen és változásának okát, módját nyomon lehessen követni, amely az adott esetben megállapítható. Az eljáró másodfokú tanács tagjai megnevezésre kerültek a Győri Ítéltábla ügyelosztási rendjének a munkaügyi ügyek intézésére kijelölt V. számú tanácsában, az adott tanács összetételéről az eljáró tanács elnöke 2025. január 21-én kelt 7. számú végzésében a felperest tájékoztatta, amely ellen kifogással nem élt.

[121] A Kúria hangsúlyozza: általánosságban valamely bíróság ügyelosztási rendjének jogszerűsége, jogellenessége nem lehet a per tárgya. A Kúriának nem lehet feladata annak vizsgálata, hogy a másodfokon eljáró Győri Ítéltábla ügyelosztási rendje megfelel-e az irányadó szabályoknak. A felperes a felülvizsgálati kérelmében általánosságban támadta az ügyelosztási rend szerinti V. tanács létszámát, összetételét, de maga sem adott elő semmilyen érvelést arra nézve, hogy a másodfokon eljáró tanács helyett melyik tanácsnak és milyen összetételben kellett volna eljárnia.

[122] A törvényes bíróhoz való jog érvényesülése szempontjából tehát nem annak van jelentősége, hogy egy adott ügyben személy szerint mely bíró jár el a tanács tagjaként, hanem annak, hogy a tanács összetétele rögzített, előre ismerhető legyen és változásának okát, módját nyomon lehessen követni.

[123] A felperes a felülvizsgálati kérelmében érdemben a jogerős ítéletnek az 1. és 3. petitum szerinti: tanácselnöki munkakörbe beosztott bíróként foglalkoztatását, a 2. petitum szerinti megállapítás elutasítását helybenhagyó részét támadta az uniós jog, valamint a Bszi., és a Bjt. rendelkezései alapján. A felülvizsgálati eljárás tárgyát a korábban jogalapként megjelöltek közül az egyenlő bánásmód megsértése, a joggal való visszaélés és a megtorlás nem képezte. A felülvizsgálati kérelem a 4. petitumot csupán a célvizsgálat körében érintette, míg az 5. petitum elutasítását helybenhagyó részt nem támadta. Ezért a Kúria a Pp. 423. § (1) bekezdésében előírtak szerint vizsgálta a jogerős ítéletet.

[124] A felperes tanácselnöki munkakörben foglalkoztatása érdekében előterjesztett felülvizsgálati érvelésében a jogerős ítéleti rendelkezést anyagi jogi és eljárásjogi alapon is kifogásolta, valamint az EUSZ 19. § (1) bekezdése alapján az EUB-nál előzetes döntéshozatal iránti kérelem előterjesztését is indítványozta.

[125] A felperes alaptalanul kifogásolta a Pp. 2. § (2) bekezdése és a Pp. 341. § (1) bekezdésének megsértését. Jóllehet az elsőfokú bíróság az ítéletének indokolásában nem tért ki az EUSZ és a Charta hivatkozott rendelkezéseire, azonban a jogerős ítélet [132] bekezdésében a Pp. 369. § alapján azt pótolta, megállapítva, hogy a tanácselnöki munkakör tartalmának megállapítása, a tanácsvezetői feladatok ellátásának hiánya szempontjából a bírói függetlenséget deklaráló uniós jogszabálynak nem volt jelentősége.

[126] Az ítélet teljességének követelményét a Pp. 341. § (1) bekezdése rögzíti. A jogszabály rendelkezése szerint az ítéletben foglalt döntésnek ki kell terjednie a perben érvényesített valamennyi kereseti kérelemre.

[127] A teljesség elvének pozitív és negatív értelemben is érvényesülnie kell. Ez azt jelenti, hogy az ítéleti döntésnek ki kell terjednie a kereseti és viszontkereseti kérelemre, az ellenkérelemre és a beszámítási kérelemre, de azokon nem is terjeszkedhet túl. A felperes előterjesztett keresetét – a keresethalmazatban előterjesztett valamennyi igény vonatkozásában – az eljáró bíróságok ítéletük rendelkező részében elutasították, így döntöttek

valamennyi petitumról. Ha az egyes kereseti kérelem jogalapjának hiányát nem kellő részletességgel indokolták, nem az ítélet teljességére, hanem a határozat indokolására vonatkozó kérdés.

[128] A Kúria utal arra, hogy az Alkotmánybíróság iránymutatása szerint a Pp. 346. § (4) és (5) bekezdésében foglalt indokolási kötelezettség része az Alaptörvény XXVIII. cikkében meghatározott tisztességes eljárás alkotmányos követelményének, amely a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alaposággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon” {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34]}. Az alkotmánybírósági gyakorlat szerint a bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik azonban a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozók szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása {lásd például: 3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [38]; 30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89], 3343/2024. (IX.23.) AB határozat, Indokolás [28]}. Az indokolt bírói döntéshez való jog azt a kötelezettséget támasztja az eljáró bírósággal szemben, hogy az indokolás az ügy érdeme szempontjából releváns kérdésekre terjedjen ki {3159/2018. (V. 16.) AB határozat, Indokolás [31], megerősítve 3196/2022. (IV. 29.) AB határozat, Indokolás [36]}.

[129] A Kúria a fent kifejtett elveknek megfelelően kialakított jogértelmezése szerint nem jelenti az indokolási kötelezettség megsértését, ha a jogerős ítélet külön nem tér ki a fél által felhozott valamennyi évrre, elegendő a bírósági mérlegelés szempontjait és a jogi álláspontját tartalmaznia (Kúria Pfv.III.20.737/2019/4., Pfv.III.20240/2022/4.)

[130] Mivel a felülvizsgálati kérelemmel támadott jogerős ítélet kitért a felperes által sérelmezett uniós jogszabály mellőzésének indokaira, ezen minimális elvárásnak eleget tett.

[131] A felperes a tanácselnökként foglalkoztatása körében jogszabálysértésként a Bszi. 9. § (1) bekezdését, 10. § (2) bekezdését, a 119. §-át és 126. §-át, valamint a Bjt. 58. § (3) bekezdését jelölte meg.

[132] Az irányadó tényállás szerint a felperest az OBH elnöke a Bjt. 58. § (3) bekezdése alapján – az OBH-ba történő hivatali beosztásának megszüntetését követően – 2018. december 12-én kelt 2014.OBH.V.C.1.16/19. számú határozatával 2019. január 15-től az alpereshez osztotta be tanácselnökként. Áthelyezésének időpontjától 2023. júliusig a 2.Pf. tanácsban, majd az ügyelosztási rend módosítását követően a 6.Pf. tanácsban tanácselnöki beosztása érintetlenül hagyása mellett bíróként előadó bírói feladatokat látott el, tanácselnöki illetmény ellenében és a vezetői pótszabadság biztosítása mellett. Megállapítható tehát, hogy az alperes a felperest tanácselnökként foglalkoztatja, így erre az alperes nem kötelezhető.

[133] A perben az eljáró bíróságoknak a tanácselnöki munka tartalmáról, vagyis arról kellett döntenie, hogy a tanácselnöki beosztásban lévő bíró tényleges tanácsvezetői feladatainak igazgatási vezetői döntés alapján történő mellőzése megvalósít-e olyan jogszabálysértést, amely alapot ad e feladatok bírói ítélettel történő kikényszerítésére. E kérdés megválaszolása során a tanácselnöki feladatkör mellett értékelni kellett a bíróság hatékony működése érdekében kötelezően megteendő elnöki feladatokat is.

[134] A Kúria elsődlegesen rámutat arra, hogy a kereset 1. petitumának megfogalmazása – kötelezze az alperest, hogy 15 napon belül tanácselnöki munkakörbe beosztott bíróként foglalkoztassa – nem kellően szabatos és pontos, nem végrehajtható kérelem, figyelemmel arra, hogy az előzőekben rögzített peradatok szerint a felperest az OBH-ból történő áthelyezését követően ténylegesen tanácselnökként osztották be, ugyanakkor tanácsvezetési

igazgatási feladatot nem látott el. Ezért a Kúria azt vizsgálta, hogy ezzel az alperes megvalósított-e jogszabálysértést.

[135] A felperes mint tanácselnök a Bszi. 118. § (1) bekezdés g) pontja alapján bírósági vezető, akinek feladataira vonatkozóan a Bszi. 126. §-a tartalmaz rendelkezést. A törvény előírása szerint a tanácselnök vezeti a tanácsot, és szervezi annak munkáját. A tanácselnök által ellátandó további feladatokat a szervezetszabályozó eszköznek minősülő Igazgatási szabályzat 30. § (1)-(7) bekezdései tartalmazzák, amely nem minősül jogszabálynak. A Bszi. 126. §-ában megfogalmazott tanácsvezetési feladatot az Igazgatási szabályzat 30. § (1) bekezdése úgy fogalmazza meg, hogy a bíróság harmad- és másodfokú tanácsának elnöke (a továbbiakban: tanácselnök) vezeti a tanácsot és szervezi annak munkáját, felelős az általa vezetett tanács ügyeiben az eljárási és ügyviteli határidők megtartásáért, ennek érdekében a tanácsba beosztott bírákat és igazságügyi alkalmazottakat irányítja, ellenőrzi.

[136] Az eljáró bíróságok a Bszi. 126. §-át helyesen a Bszi. egyéb és a Bjt. kapcsolódó rendelkezéseivel összhangban vizsgálták és helytálló következtetést vontak le arra, hogy egyes feladatok ellátásának mellőzése az adott esetben nem jogsértő.

[137] A tanács vezetése, vagyis az ítélező munka szakmai és adminisztratív irányítása a tanácselnöki munkakör alapvető és lényeges tartalma, amelyet sarkalatos törvény rögzít. Ennek ténye következik abból is, hogy a Bszi. 118. § (1) bekezdésében felsorolt egyes vezetők által ellátandó főbb feladatokat a 119-126. §-okban határozza meg a törvény, így a 126. §-ban megfogalmazott tanácsvezetési feladat a tanácselnöki munkakörhöz rendelt feladatot jelenti. Ez a feladat hátrányos jogkövetkezményként nem vonható el és joggal való visszaélésre hivatkozással is támadható lehet.

[138] A kollégium és a bíróság szervezetének irányítása szempontjából ugyanakkor nem megkerülhető annak vizsgálata, hogy az adott bíróságon a rendelkezésre álló személyi állomány foglalkoztatása hogyan valósítható meg hatékonyan annak érdekében, hogy az ítélezés szakmaisága és időszerűsége is biztosítva legyen az érkező ügyek számára és tárgyára, az ügyek tárgya szerinti szakosodásra is figyelemmel, amely a bíróság elnökének feladat- és felelősségi körébe tartozó kérdés.

[139] Az ítélőtábla, a törvényszék és a járásbíróság elnöke a Bszi. 118. § (1) bekezdés a) pontja alapján – míg a tanácselnök a Bszi. 118. § (1) bekezdés g) pontja alapján – bírósági vezető, aki a Bszi. 118. § (3) bekezdése alapján felel a bíróság, illetve a bírósági szervezeti egység jogszabályoknak, az OBH elnöke által kiadott szabályzatoknak és határozatoknak megfelelő hatékony működéséért.

[140] Ilyen szabályzatnak minősül a bíróságok igazgatásáról rendelkező szabályzatról szóló 6/2015. (IX.30.) OBH utasítás, amelynek 23. § (1) bekezdése szerint az igazgatási intézkedésre jogosult az általa vezetett bíróság hatékony és időszerű működéséért, a magas szakmai színvonalon végzett igazságszolgáltatási tevékenységet biztosító tárgyi és személyi feltételek gazdaságos, átlátható és arányos megteremtéséért felel. Az Igazgatási szabályzat 23. § (2) bekezdése azt is rögzíti, hogy az igazgatási intézkedésre jogosult igazgatási jogkörében jogosult és köteles minden olyan intézkedést megtenni, amely a hatékony és időszerű ítélezési munkát és az eljárások észszerű határidőn belüli befejezését elősegíti, továbbá biztosítja az arányos munkateher elosztást.

[141] Arra nézve, hogy az ún. igazgatási tanácsban mint a bíróság szervezeti egységében hány kinevezett tanácselnök lehet semmilyen jogszabályi előírás nincs. A becsatolt ügyelosztási rend szerint az alperes ítélőtáblán is 3-5 tagú tanácsok működnek, egyes tanácsokban több tanácselnök beosztásával, a jogszabály azonban azt az elméleti lehetőséget sem zárja ki, hogy egy tanácsot kizárólag tanácselnökök alkossanak. A Fővárosi Ítélőtábla Polgári Kollégiumában van példa arra, hogy tanácselnöki kinevezéssel rendelkező bíró

ténylegesen nem vezet egyetlen tanácsot sem, sőt előfordul, hogy ítélkező tevékenységet sem folytat tanácsban eljárva, mert kizárólag egyesbíróként ítélkezik.

[142] Az egyes tanácselnökök által ellátandó konkrét feladatokat, ezért a Bszi. 119. § g) pontja alapján – amely szerint a bíróság elnöke irányítja és ellenőrzi a nála alacsonyabb beosztású bírósági vezető igazgatási tevékenységét – a kinevezési jogkör gyakorlója tölti ki tartalommal. A „vezetői jogkör” mindig a kinevezésre jogosulttól származtatott jogkör, mivel a jogszabályi keretek között ő határozza meg, hogy az adott bírósági vezetőnek e minőségében milyen konkrét feladatokat kell ellátnia. Az alperes elnöke ezért a Bszi. 119. § g) pontja alapján dönthetett úgy, hogy az adott tanács más kinevezett tanácselnök, vagy tanácselnökök irányításával végzi a feladatait és más tanácselnök – így a felperes is – előadó bírói és más, az Igazgatási szabályzat 30. § (2)-(7) bekezdéseiben felsorolt igazgatási jellegű feladatokat lát el.

[143] A felperes előadó bíróként foglalkoztatása tehát – különösen az alperes kollégiumának személyi összetételére tekintettel munkaszervezési, a bíróság hatékony működésének irányításához tartozó kérdés.

[144] Az adott esetben az alperes Polgári Kollégiumában dolgozó, arányaiban nagyobb számú tanácselnök (19 fő) és a szükségesnél kisebb számú előadó bíró (22 fő) nem tette lehetővé valamennyi kinevezett tanácselnök tanácsvezetési feladatokkal történő felruházását, a bíróság hatékony és időszerű működése érdekében ezért a bíróság elnöke a Bszi. 118. § (1) bekezdés a), b), c) és g) pontjában foglalt felhatalmazással élve dönthetett a tanácselnök beosztású bíró előadó bíróként történő foglalkoztatásról. A bíróság elnökének ezen jogköre igazgatási jogkör, nem pedig olyan diszkrecionális jogkör, amelyre a felperes az EUB esetjogához kapcsolódó döntésekkel összefüggésben hivatkozott. A felperes tényleges tanácsvezetői feladatainak hiánya nem az alperes kifejezett felperessel szembeni egyedi intézkedése volt, arról a jogszabály felhatalmazása alapján többeket érintve az ügyelosztási rend döntött.

[145] A felperes a felülvizsgálati kérelmében ugyan állította, hogy az alperes elnökének eljárása joggal való visszaélést valósíthat meg, ugyanakkor e körben az Mt. 7. §-ának megjelölését meghaladóan a jogszabálysértés mibenlétét nem írta körbe, nem támadta a jogerős ítélet [145] és [146] bekezdésében írtakat, miszerint az alperes bizonyította a sérelmezett magatartás és a hivatkozott hátrány közötti okozati összefüggés hiányát. E körben a Kúria visszaütal a határozata indokolásának [100] bekezdésére. Az alperes joggal való visszaélése pedig nem állapítható meg önmagában azért, ha a bíróság elnöke a rendelkezésére álló személyi állományt az igazgatási feladatából eredő, a bíróság hatékony működése és az időszerű ítélkezési tevékenység biztosítása érdekében foglalkoztatja.

[146] Megalapozatlanul kifogásolta a felperes az ítélőtábla 2. Pf. tanácsából a 6.Pf. tanácsba beosztását 2023. júliustól kezdődően.

[147] Az ügyelosztási rend az ügyfelet az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerint megillető tisztességes eljáráshoz fűződő alapjoggal van szoros kapcsolatban. A törvényes bírótól való elvonás tilalma – az önkényes ügyelosztási renddel szemben – az eljárás résztvevőit megillető biztosíték, aminek egyik eleme a Bszi. szabályaira épülő szolgálati beosztás szisztémája {36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [33], 21/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [75], 3375/2017. (XII. 22.) AB határozat, Indokolás [40]}.

[148] A Bszi. 8. § (2) bekezdése szerint a törvény által rendelt bíró az eljárási szabályok szerint a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságon működő, előre megállapított ügyelosztási rend alapján kijelölt bíró. Az ügyelosztási rendet – a bírói tanács és a kollégium véleményének ismeretében, a Kúria esetében a bírói tanács és a kollégium egyetértésének megfelelően – a bíróság elnöke, a törvényszéken és a járásbírószágon a törvényszék elnöke

határozza meg. Az ügyteher megoszlását érdemben befolyásoló, előre nem látható körülmény bekövetkezését követő harminc napon belül – az (1) bekezdés megfelelő alkalmazásával – az ügyelosztási rendet felül kell vizsgálni. (Bsz. 9. § (1)-(2) bekezdés). Az ügyelosztási rend összeállítása során figyelembe veendő szempontokat a Bsz. 10. § (3) bekezdése határozza meg. Kimondja, hogy az ügyelosztási rend kialakítása és felülvizsgálata során figyelemmel kell lenni különösen

- a) az ügyek jelentőségére, munkaigényességére,
- b) az ügyérkezés statisztikai adataira, az arányos munkateher megvalósítására,
- c) a bíraskodás időszerűségének követelményére,
- d) az egyes bírák különös szakértelmére,
- e) az ügy tárgya szerinti szakosodásra.

[149] A bíróság ügyelosztási rendjének törvényi szabályozása tehát elsődlegesen az ügyfelek számára nyújt garanciát arra, hogy ügyüket a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságon egy előrelátható szempontrendszer és konkrét útvonal alapján kijelölt bíró, illetve bírói tanács bírálja el, amely garanciális szempontrendszer alóli kivételeket – az ügyelosztási rendszertől történő eltérést – is nyomon lehet követni, annak indokoltságát ellenőrizni.

[150] A Bsz. meghatározza, hogy az ügyelosztási rendnek mit kell tartalmaznia [Bsz. 10. § (1)–(2) bekezdés], illetve azt, hogy az ügyelosztási rend kialakítása során milyen szempontokra kell figyelemmel lenni [Bsz. 10. § (3) bekezdés]. A Bsz. mellett a bíróságok igazgatásáról rendelkező szabályzatról szóló 6/2015. (XI. 30.) OBH utasítás (a továbbiakban: OBH utasítás) tartalmaz előírásokat az ügyelosztási rend elfogadásával és nyilvánosságával, megismerhetőségével összefüggésben.

[151] A fentiekből megállapíthatóan indokolt, hogy az adott ügyben eljáró bíró kiválasztásának, illetve az ügyelosztási rend elveinek és egyéb törvényi szempontjainak kell mindig, minden körülmények között ellenőrizhetőnek lennie. Ellenkező esetben vetődhet fel, hogy a szabályozás a függetlenség és pártatlanság hiányának látszatát kelti, és hogy nem biztosítja azt az előreláthatóságot és bizonyosságot, amely ahhoz kell, hogy egy bíróság törvény által felállított bíróságnak minősüljön [Miracle Europe Kft. kontra Magyarország (57774/13.), 2016. január 12., 63. bekezdés].

[152] Az ügyelosztási rend a kijelölt tanácsok és a hozzájuk tartozó ügytípusok meghatározásával egyidejűleg tartalmazza az adott kollégiumban beosztott bíró szolgálatteljesítési szervezeti egységét is. Feltünteti, amennyiben a bíró egyesbíróként ítélik, továbbá a tanácsba beosztott bíró esetén meghatározza azt a tanácsot, ahol a bíró ítélezési tevékenységét gyakorolja.

[153] Az, hogy az ügyelosztási rendben feltüntetett egyes tanácsok személy szerint hogyan állnak össze, a bíróság szakmai munkáját és létszámgazdálkodását, költségvetését is érintő kérdés, amelynek meghatározása kizárólagos elnöki hatáskörbe tartozik. Ezt erősítette meg a Kúria Mfv.I.10.491/2015/10. számú ítéletével is, amelyben rögzítette, hogy a bírónak az egyes igazgatási tanácsokba történő beosztása olyan munkáltatói jogkörgyakorlást jelent, amely elnöki hatáskörbe tartozik és ahhoz a bíró hozzájárulására nincs szükség.

[154] A felperes az ügyelosztás teljes rendjét nem támadhatja (Kúria Pfv.V.22.590/2017/12.) egyetértése nem szükséges az ugyanazon ügyszakon belüli másik tanácsba való átosztásához (Kúria Mfv.I.10.491/2015/1.). Következésképpen a felperes nem kérheti a más tanácsba történő beosztása jogellenességének megállapítását, mert erre vonatkozóan a sarkalatos törvények önálló jogosultságot nem biztosítanak részére. Ezzel ellentétes értelmezés ellehetetlenítené a bíróságok működését és megfosztaná a bíróság

elnökét azon munkáltatói jogkörétől, hogy a bíró munkaköri feladatait a törvény keretei között maga határozza meg.

[155] E körben a Kúria azt is hangsúlyozza, hogy a felperes e perben érvényesített igényei közül a tanácsvezetői feladatok ellátásának hiánya volt az elsődleges sérelem, további igényei, elsősorban az ügyelosztási rend változásából eredő más tanácsba történő beosztása is csak másodlagosan merült fel. Ezt kellően alátámasztja az iratok között a keresetlevél 6. sorszámú mellékleteként és a 20. sorszám alatti alperesi beadvány 6-III. mellékleteként becsatolt, az alperes Polgári Kollégiuma 2023. július 3-án megtartott kollégiumi ülés jegyzőkönyve, amelynek 2. oldal 2. bekezdésében a felperes a következő nyilatkozatot tette: „Az elmúlt időben hosszas levelezést folytattam elnök asszonnyal és kollégiumvezető úrral, teljesen eredménytelenül. Az előző kollégiumi ülést követően közös tovább gondolkodást tartottak szükségesnek. Én akkor ajánlatot tettem, vállalva, hogy annak érdekében, hogy név 1 a 2.Pf. tanácsban maradhasson, átmennék a másik tanácsba.”.

[156] A felperes a 2023. július hónaptól hatályos ügyelosztási rend alapján beosztása változását – jogsérelemének bizonyítása érdekében – tévesen kapcsolta össze a 2.Pf. tanácsban folyamatban lévő ügyeinek „elvételével”.

[157] A felperesnek az ügyek átszignálásával összefüggő nyilatkozatai értékelése – a felülvizsgálati állítással szemben – nem önálló kereseti kérelemként, hanem a más tanácsba beosztása mint jogsérelem alátámasztásaként merültek fel, ezek értékelése során az eljáró bíróságok nem sértették meg a Pp. 2. § (2) bekezdését. A felperes a korábbi ügyei leszignálását eredményező munkáltatói döntéssel összefüggésben önálló kereseti kérelmet tehát nem terjesztett elő, ezen „következmény” jogellenességének megállapítását nem kérte, erre a tényre beadványaiban csupán mint a beosztása változásának következményeként hivatkozott.

[158] Hangsúlyozza a Kúria, hogy az egyes ügyek kiszignálása az ügyelosztási rendben szereplő tanácsokra történik, majd a tanácselnök döntése alapján kerül megjelölésre az adott ügyben eljáró előadó bíró személye. Mivel a munkáltató jogszerű intézkedése alapján 2023. júliustól a felperes másik tanácsba került beosztásra, így bíróként korábbi tanácsában már nem járhatott el, amely tény szükségképpen együtt járt a tanácson belül az általa tárgyalható ügyeknek a változásával. Ez a körülmény tehát a szervezeti változás következménye és nem a felperessel szemben alkalmazott „megtorló intézkedés”, végrehajtása indokolt, írásbeli határozatot nem igényelt. Az új ügyelosztási rend kihirdetése a munkáltatói jogkört gyakorló elnök igazgatási intézkedése, amely azonban nem csupán a felperest, hanem vele együtt összesen hat bírót és azok korábbi és újonnan meghatározott tanácsát is érintő döntés volt.

[159] Az a körülmény, hogy az ügyelosztási rend keretében az egyik tanácsból a másik tanácsba beosztása során a Pf. 2. tanácsban folyamatban lévő ügyeit a feladatait átvevő előadó bíró vette át, melyre nézve perbeli bizonyíték nincs, a beosztásából eredő következmény, nem pedig olyan önálló intézkedés, amelynek megindokolását az Európai Bíróság által felhozott ítéletek alátámaszthatták volna.

[160] A fentiekből következően a felperes tévesen tulajdonít jelentőséget az ügyelosztási rendnek és megalapozatlanul kapcsolja össze annak közjogi jelentőségét a vélt, szubjektíven megélt sérelmeivel. A felperes által előterjesztett érvek a perbeli esetben nem hozhatók összefüggésbe a bíró szakmai vagy személyi függetlenségével mint a bírói függetlenség összetevőivel.

[161] A Kúria az előbbieket mellett kiemeli: az eljáró bíróságok a felperes 2. petitumát alapvetően a jogerős ítélet [166] bekezdéséből kitűnően azért utasították el, mert a kért megállapításnak nincs helye. A felperes a törvényes feltételek hiányának megállapítását a Pp. 172. § (3) bekezdésének megjelölésével a felülvizsgálati kérelmében nem támasztotta.

[162] Tévesen állította a felperes a felülvizsgálati kérelmében, hogy tanácselnöki jogai gyakorlásának „korlátozása” és más tanácsba történő beosztása az EUSZ 19. § (1) bekezdésébe és az Alapjogi Charta 47. §-ába ütközik.

[163] A Kúria elsődlegesen kiemeli, hogy az EUB következetes ítélkezési gyakorlata szerint a tagállamok igazságszolgáltatási szervezete a tagállamok hatáskörébe tartozik, azonban e hatáskör gyakorlása során kötelesek tiszteletben tartani az uniós jogból eredő kötelezettségeiket.

[164] Az Alapjogi Charta 52. cikkének (3) bekezdése előírja, hogy amennyiben e Charta olyan jogokat tartalmaz, amelyek megfelelnek az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezményben biztosított jogoknak, akkor e jogok tartalmát és terjedelmét azonosnak kell tekinteni azokkal, amelyek az említett egyezményben szerepelnek. A Chartához fűzött magyarázat szerint a felperes által is hivatkozott, a Charta 47. cikkének (2) bekezdésében foglalt szabályok megfelelnek a EJEE 6. cikke (1) bekezdésében foglaltaknak, vagyis a független és pártatlan bírósághoz való jognak.

[165] A független bíróság fogalmát az EUB és az EJEB is több határozatában értelmezte, meghatározva a fogalomnak megfelelő kritériumrendszert. E szerint a bíróság akkor tekinthető függetlennek, ha annak felállítása és működése törvényen alapul, továbbá ide tartoznak az átlátható ügyelosztási szabályok és a bírák kinevezése is. Az ügyelosztás szempontjából az objektív kritériumokat tartalmazó szabályzatok megléte, az előreláthatóság követelménye és az önkényes mérlegelés elleni biztosítékok a döntőek.

[166] A felperes által sérelmezett munkáltatói intézkedések ugyanakkor világos, átlátható, törvényben meghatározott rendelkezéseken alapulnak.

[167] A felperest a bírói függetlenség elve nem tanácselnökként, hanem bíróként védi, amely tevékenységét a tanácsban ellátott tényleges feladata nem befolyásol. Az Alkotmánybíróság a 27/2020. (XII.16.) AB határozatában kifejtette, hogy a többes statuszban levő, igazgatási feladatokat is ellátó bíró tevékenysége során figyelemmel kell lenni arra, hogy az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdésében biztosított alkotmányos jogvédelem a bíró számára az ítélkező tevékenységével összefüggésben biztosított. Nem bizonyított, hogy a jelen elnöki intézkedés ezt érintette.

[168] A felperes által hivatkozott C-647/21 és C-648/21. számú egyesített ügyekben az érintett bírótól ügyek elvételére és alacsonyabb beosztásba helyezésére került sor, amely az EUB értelmezése szerint fegyelmi szankciónak minősülő hatással járt az érintettre nézve anélkül, hogy e határozatot az érintett testület indokolta volna.

[169] Az adott esetben azonban nem a felperessel szemben meghozott egyedi határozatról, hanem a teljes kollégiumot érintő ügyelosztási rend módosításáról döntött törvényi felhatalmazás alapján az igazgatási vezető a hatékony és időszerű ítélkezés érdekében, így a bírói függetlenséget, az ügyek pártatlan és objektív elbírálását érintő beavatkozásra nem került sor. Minden alapot nélkülöz a felperes jogorvoslat hiányát állító érvelése is, mivel jelen eljárásban az általa megjelölt jogalapon valamennyi igénye vizsgálatára sor került.

[170] Szükségtelen volt a felperes előzetes döntéshozatal kezdeményezésére irányuló kérelmének teljesítése is.

[171] Az EUB joggyakorlata értelmében (283/81. sz. CILFIT ügy, 21. pont) azok a tagállami bíróságok, amelyek döntéseivel szemben a tagállami jog nem biztosít jogorvoslatot, kötelesek az eljárásban felmerülő uniós jogkérdéssel kapcsolatban előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezni, kivéve, ha a felmerülő kérdés az ügy elbírálása szempontjából nem releváns, a hivatkozott uniós rendelkezést az EUB már értelmezte, vagy a közösségi jog helyes alkalmazása annyira nyilvánvaló, hogy ezzel kapcsolatban ésszerű kétségnek nincsen helye.

[172] A felperes által hivatkozott uniós rendelkezéseket az EUB már több határozatában értelmezte, azok helyes alkalmazásával kapcsolatban észszerű kétségnek nincsen helye, illetve azok az ügy elbírálása szempontjában nem relevánsak. Ennek megfelelően a Kúriát a tárgyalta kifogások elbírálása során nem terhelte az a kötelezettség, hogy előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezzen.

[173] Az EUB joggyakorlata szerint azon értelmezés, amelyet a Bíróság az EUMSZ 267. cikk alapján ráruházott hatáskör alapján valamely uniós jogszabályra vonatkozóan kifejt, megmagyarázza és pontosítja e szabály jelentését és terjedelmét, ahogyan azt a hatálybalépésének időpontjától értelmezni és alkalmazni kell, illetőleg értelmezni és alkalmazni kellett volna. Ebből következően az így értelmezett szabályt a bíróságok alkalmazhatják, és azt alkalmazniuk kell az értelmezés iránti kérelemről határozó ítélet előtt keletkezett és létrejött jogviszonyokra is, ha egyébként teljesülnek azon feltételek, amelyek lehetővé teszik az említett szabály alkalmazására vonatkozó pernek a hatáskörrel rendelkező bíróságok előtti megindítását (24/86. sz. Blaizot ügy 27. pont; C-402/03. sz. Skov és Bilka ügy 50. pont; C-263/10.sz. Nisipeanu-ügy, 32. pont).

[174] A felperes az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését a keresete 1. és 2. petitumával – a más tanácsba történő beosztásával és ezzel összefüggésben a folyamatban lévő ügyei leszignálásával, továbbá a tanácselnöki feladatai ellátása érdekében indítványozta. Mindkét kérelem kapcsán az indokolt határozat és a jogorvoslat hiányát sérelmezte, és a felhívott eseti döntések analógiájára utalva állította a nemzeti szabályozás az EUSz. 19. cikkébe és az Alapjogi Charta 47. cikkébe ütközését.

[175] Az EUB már több határozatában kifejtette, hogy a Charta alkalmazási körét a Charta 51. cikkének (1) bekezdése határozza meg, amelynek értelmében a Charta rendelkezéseinek a tagállamok csak annyiban címzettjei, amennyiben az Unió jogát hajtják végre. Az EUB állandó ítélkezési gyakorlata szerint az európai uniós jogrendben biztosított alapvető jogokat az uniós jog által szabályozott valamennyi helyzetre alkalmazni kell, az ilyen helyzeteken kívül azonban nem (C-554/21, C-622/21).

[176] A felperes az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése körében arra nem hivatkozott, hogy a személyét érintő munkáltatói intézkedések milyen összefüggésben állnak az uniós jog végrehajtásával, mivel a perbeli tényállásban fel sem merült, hogy ezek gátolták, vagy akadályozták volna az általa elbírált ügyekben az uniós jog alkalmazását. Ebből következően a Charta 47. cikkének értelmezése fel sem merülhetett, mert az adott tényállás nem tartalmaz olyan adatot, amely a sérelmezett munkáltatói döntés következményeként bármely, a felperes feladatába tartozó ügyben az uniós jog alkalmazását kizárta volna (C-647/21 és 648/21. számú egyesített ügyek [39]).

[177] Az EUB következetes gyakorlata szerint a tagállamok igazságszolgáltatási rendszere, annak megszervezése a tagállamok kizárólagos hatáskörébe tartozik.

[178] A bírói függetlenség mind a bírósági szervezetrendszer, mind az egyedi bíró szemszögéből a státuszbeli szabadság garantálását jelenti. Az EUB a bíróság függetlenségét és pártatlanságát elsődlegesen a bíró kinevezésével, fegyelmi felelősségre vonásával és elmozdításával összefüggő garanciák szempontjából vizsgálja és megköveteli, hogy a bírák védettek legyenek minden olyan külső beavatkozással szemben, amely a pártatlan, befolyásmentes ítélkezést befolyásolhatja. Elmozdíthatatlanságuk azonban nem abszolút jellegű, az alól kivételt képezhet, ha az intézkedést jogszerű és kényszerítő indokok igazolják.

[179] A felperes által felhívott EUB döntések tényállása jelentős mértékben eltér a perbeli tényállástól.

[180] A felperes más tanácsba történő beosztása ugyanis – a hivatkozott C-487/19. számú, valamint a C-647/21. és C-648/21. számú egyesített ügyekben meghozott ítéletekben foglalt

tényállásoktól eltérően az alperes teljes Polgári Kollégiumát érintő ügyelosztási rend módosítását eredményezte, így annak jogszerű indokát adta. A felperes más tanácsba történő beosztása nem változtatott a kollégiumi beosztásán, így fel sem merült a C-487/19. számú ügy lényeges tényállási elemét érintő más kollégiumba történő beosztásának kérdése. A sarkalatos törvényekben meghatározott igazgatási jellegű intézkedés a bíróság hatékony működése érdekében meghozott munkáltatói döntés. Nem bizonyított jelen esetben, hogy a felperes személye ellen irányult, közvetlenül összesen 6 bírót és rajtuk keresztül több tanácsot érintett, ezért annak szankciós, így a felperes bírói függetlenségét sértő jellege fel sem merült. Az ügyelosztási rend módosítása következményeként megvalósuló, a felperes bírói feladatahoz tartozó ügyek változása jogszabályon alapuló döntés következménye, nem önálló intézkedés, amellyel összefüggésben egyébként a felperes önálló igényt nem is terjesztett elő.

[181] A felperes tanács vezetésével összefüggő igazgatási feladatainak módosítására az adott peresített időszakban nem került sor, mert az alpereshez történő áthelyezése tanácselnöki beosztásba az OBH Elnökének döntése alapján megvalósult, tanácsvezetési igazgatási feladatokat pedig kezdettől fogva nem látott el. Az ilyen módon történő foglalkoztatása nem a személye ellen irányuló szankció, így nem indokolást igénylő munkáltatói intézkedés, hanem a Polgári Kollégium személyi összetételéből adódó igazgatási döntés a bíróságot elsődlegesen terhelő hatékony és időszerű ügyintézés érdekében. A felperes tanácselnöki beosztását követően tanácsvezetési igazgatási tevékenységet nem látott el, így más tanácsba történő beosztása sem módosított korábban ellátott feladatain. A fentiek miatt nincs olyan, a felperes bírói függetlenségét sértő intézkedés, amellyel összefüggésben az európai uniós jogszabályok megsértése felmerülhetne.

[182] A felperes tévesen hivatkozott a Pp. 176. § (1) bekezdés j) pontjának és a Pp. 240. § (1) bekezdéseinek megsértésére is. Az elsőfokú bíróság kizárólag a célvizsgálat elvégzésével összefüggő felperesi kereset tekintetében állapította meg a felperesi kereset elkésettségét. A célvizsgálat kérdése részben érintette a felperes 3. petitumát, amelyben a tanácselnökként való foglalkoztatása hiányát sérelmezte, valamint az alperes jövőbeli eltiltását kérte és részben a felperes 4. petitumát, amelyben különböző munkáltatói intézkedésekkel összefüggésben – köztük a célvizsgálat elrendelése – megtorlást állított. A célvizsgálat elrendelésével kapcsolatos kereset – a felhívott azonos jogalapok miatt – a 3. és 4. petitumoktól nem volt leválasztható, ezért az eljáró bíróságok helytállóan érdemben a kereset elutasításáról, illetve annak helybenhagyásáról döntöttek.

[183] A másodfokú bíróság ítéletében mellőzte a felperest az elsőfokú perköltségben marasztaló rendelkezést, és 26.900 forint – alperes által felszámított – benzinköltségben marasztalta a felperest a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján, amely rendelkezés nem jogszabálysértő, a felperes a Pp. 85. § (1) bekezdésére hivatkozva nem támadhatja.

[184] Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel érintett részét – jogszabálysértés hiányában – a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A döntés elvi tartalma

[185] I. A bíróság ügyelosztási rendjének jogellenességére történő általános hivatkozás – konkrét tényállás nélkül – nem alapozhatja meg a határozatot hozó bírósági tanács szabályszerű megalakításának sérelmét.

[186] II. Az egyes tanácselnökök által ellátandó konkrét munkaköri feladatokat a Bszi. 119. § g) pontja alapján – amely szerint a bíróság elnöke irányítja és ellenőrzi a nála alacsonyabb beosztású bírósági vezető igazgatási tevékenységét – a kinevezési jogkör gyakorlója határozhatja meg, így azt is, hogy egy konkrét igazgatási tanács irányítási feladatait ki látja el.

Záró rész

[187] A Pp. 81. § (1) bekezdés szerint a fél a perköltsége megtérítését annak felszámításával kérheti. Ennek hiányában a Kúria nem kötelezte a pervesztes felperest a felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére.

[188] A per tárgyi illetékfeljegyzési joggal érintett perkategória, a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a pervesztes felperes a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni, amelynek összegét a Kúria az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39. § (3) bekezdés d) pontja és 50. § (1) bekezdése alapján határozta meg. A Kúria tájékoztatja a felperest, hogy az illetéket a Nemzeti Adó-és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 illetékbevételi számlájára kell megfizetnie, a megfizetés során közleményként fel kell tüntetni: a Kúria megnevezését, a Kúria e határozatának számát és a fizetésre kötelezett adóazonosító számát.

[189] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 405. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[190] Az ítélet ellen a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja alapján felülvizsgálatnak nincs helye.

Budapest, 2026. február 25.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. előadó bíró,
Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. bíró, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró,
Dr. Pataki Árpád s.k. bíró